

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітня програма	30360 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	30360
Назва ОП	Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Чикаренко Ірина Аркадіївна, Шпак Наталія Анатоліївна, Заїка Олена Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	29.06.2021 р. – 01.07.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/Vidomosti-pro-samootsinyuvannya-OP-281.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/Programa-provedennya-Akred-ekspertyzy-ONP-281.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма «Публічне управління та адміністрування», яка реалізується в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця, є актуальною, має високопрофесійне кадрове забезпечення, сучасну матеріально-технічну базу реалізації. Цілі ОП відповідають Стратегії розвитку ХНЕУ імені Семена Кузнеця на 2020-2027. Для організації дистанційного навчання використовується персональна навчальна система PNS (<https://pns.hneu.edu.ua/>), яка побудована на базі платформи Moodle. Загалом ОП відповідає критеріям оцінювання якості освітньої програми з недовіками, що не є суттєвими.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Наявність у ЗВО розвинутої нормативної та організаційно-розпорядчої бази та інших документів, які в повному обсязі оприлюднено на сайті ХНЕУ (сайт є дуже інформативним, має вдалу навігацію та пошукові можливості, зручний інтерфейс). Прагнення ЗВО до постійного удосконалення ОП (регулярний перегляд та оновлення ОП з урахуванням результатів опитування та пропозицій всіх стейкхолдерів). ОП дозволяє набути здобувачами соціальних навичок (soft skills) як під час вивчення окремих ОК і застосування активних форм і методів навчання, так і за рахунок проходження педагогічної практики. Успішне застосування викладачами форм і методів навчання, що відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Наявність сайту персональних навчальних систем PNS. Повне, своєчасне інформування здобувачів про зміст ОП, критерії та порядок оцінювання. Створення умов для здійснення наукових досліджень у процесі навчання. Прозора та зрозуміла процедура конкурсного відбору викладачів. Дієвий механізм рейтингування, стимулювання професійного розвитку науково-педагогічних працівників ЗВО. ЗВО має фінансові, матеріально-технічні інші ресурси для здійснення освітньої, культурно-оздоровчої та навчально-виховної діяльності за ОП та реалізації стратегічних пріоритетів розвитку закладу. У ЗВО є власні фахові видання з економіки. В одному з них («Управління розвитком») є рубрика 281 «Публічне управління та адміністрування», що забезпечує можливість аспірантів даної ОП публікувати в ньому результати своїх наукових досліджень, які будуть вважатися фаховими у галузі ПУА. Наявність відокремленого структурного підрозділу – Відділу забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку в системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Реалізація проектів у рамках Erasmus+.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Рекомендовано додати до ОП обґрунтування її актуальності та унікальності, яке є у відомостях про самооцінювання («здійснення наукових досліджень у сфері управління розвитком територій»). Рекомендовано додати до анкети, за якою здійснюється опитування здобувачів вищої освіти, питання щодо достатності (або надмірності) навантаження, у т.ч. самостійної роботи, розвитку soft skills. На цей час на ОП вчиться 5 здобувачів, з них 2 здобувача – на четвертому курсі, і по 1 здобувачу – на всіх інших курсах, з них 2 іноземця. ЕГ рекомендує посилити профорієнтаційну роботу з набору до аспірантури, зокрема, серед найкращих випускників спеціальності «ПУА» другого (магістерського) рівня, а також серед випускників-магістрів інших спеціальностей відповідно до Правил прийому (можливо на контрактній основі), що буде сприяти підвищенню ефективності діяльності за ОП. Недостатнє використання потенціалу інтернаціоналізації ЗВО для навчання та наукових досліджень за ОП. ЕГ рекомендує переглянути концепцію розміщення літератури в книгосховищах та організувати відкритий тематичний доступ до неї. ЕГ рекомендує забезпечити впровадження на ОП міждисциплінарного підходу як на базі, так і в межах співпраці з іншими ЗВО (внутрішня мобільність). ЕГ під час спілкування на відповідних фокус групах встановлено, що необхідно забезпечити більш активне залучення (змістовну участь) здобувачів через представників студентського самоврядування (Раду молодих вчених, Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених) до процесу перегляду ОП. В контексті підготовки іноземних здобувачів на ОП ЕГ рекомендує забезпечити оприлюднення інформації про ОП англійською мовою.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

У ОНП сформульована мета, яка корелюється зі «Стратегією розвитку ХНЕУ імені Семена Кузнеця на 2020-2027» (<https://bit.ly/3xulOZ7>). Відповідність цілей ОП місії та стратегії ЗВО була чітко ідентифікована під час спілкувань на відеоконференціях, запланованих в програмі акредитації з керівництвом Університету, гарантом, НПП, які підтвердили, що всі вони чітко розуміють місце ОНП в стратегії та тактиці розвитку ЗВО, наполегливо працюють над її розвитком.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До формулювання цілей та програмних результатів навчання залучені стейкхолдери: роботодавці, шляхом запрошення їх на засідання кафедри при плануванні змін до ОНП та здобувачі вищої освіти шляхом проведення регулярного опитування здобувачів вищої освіти (результати опитування представлені на сайті: <https://www.hneu.edu.ua/opytuvannya-aspirantiv-2020/>). Роботодавці та академічна спільнота брала безпосередню участь в формуванні цілей та програмних результатів навчання, що впливає з їх рецензій та відгуків, онлайн-зустрічей з стейкхолдерами (роботодавцями, представниками академічної спільноти). Здобувачі під час зустрічі засвідчили свою участь в опитуванні.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Програмні результати навчання за ОНП враховують сучасні тенденції розвитку публічного управління та адміністрування. Всі програмні результати навчання (ПРН1–ПРН19) забезпечується освітніми компонентами включеними до обов'язкової складової освітньої програми (ОК1–ОК8). В ОНП наведено матриці відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК (знання, уміння, комунікація, автономія та відповідальність, табл.1) та відповідності визначених ПРН, компетентностей та освітніх компонентів (табл.2) (<https://is.gd/aRyDcI>, с.15-16), які демонструють чіткий, збалансований взаємозв'язок ОК, спрямованих на досягнення мети ОНП і визначених ПРН. При зустрічі з гарантом та науковою спільнотою підтверджено, що в процесі формування ПРН враховано досвід Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України, Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. І.Сікорського» та ін.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

За відповідною спеціальністю та рівнем освіти затверджений стандарт відсутній. Результати навчання ОНП відповідають визначеним в НРК вимогам до знань та умінь/навичок.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

До розробки та перегляду ОНП залучені представники роботодавців та здобувачів вищої освіти. ОНП впроваджує передовий досвід підготовки докторів філософії, як вітчизняних, так і зарубіжних університетів з урахуванням специфіки досліджень наукових керівників, які здійснюють підготовку аспірантів за цією ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Рекомендовано додати до ОНП обґрунтування її актуальності та унікальності, яке є у відомостях про самооцінювання («здійснення наукових досліджень у сфері управління розвитком територій»).

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Враховуючи узгодженість за всіма підкритеріями критерію 1, керуючись принципом урахування контексту та підходом, орієнтованим на удосконалення, освітня програма та освітня діяльність за цією програмою відповідають Критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої складової ОНП – 50 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам п. 6 ст. 5 розд. II Закону України «Про вищу освіту» (30-60 кредитів). Обсяг ОК, які є обов'язковими, складає 35 кредитів ЄКТС (з них 1 д-на – «Українська мова як іноземна» (4 кред.) викладається у разі підготовки іноземців та осіб без громадянства); ОК за вибором – 15 кредитів (30 %) (<https://is.gd/aRyDcI>, с.7), що відповідає вимогам п.15 част.1 Закону України «Про вищу освіту» (вибір навчальних дисциплін здійснюється в обсязі не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти) і навчальним планам заочною та очною формами навчання, затвердженим рішенням Вченої ради від 04.05.2020 (протокол №7) разом із ОНП, до якої у літній період було внесено зміни. Чинна ОНП (зі змінами) ухвалена рішенням Вченої ради ХНЕУ 31.08.2020 (протокол №3) та введена в дію 01.09.2020 наказом ректора від 02.09.2020 №157. Перша редакція ОНП була введена в дію наказом ректора від 23.06.2016 №112. Чинну та попередню ОНП розміщено за посиланням: <https://is.gd/ARgn4z>. Регулярне оновлення ОНП підтверджується витягами з протоколів кафедри, наданими ЗВО на замовлення ЕГ. Стандарт вищої освіти за даною ОНП відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП є чітко визначеним, структурованим, та відповідає предметній сфері. Структурно-логічна схема візуалізує взаємозв'язки між ОК, що викладаються протягом терміну навчання за ОНП (<https://is.gd/aRyDcI>, с.9). У складі ОНП 8 обов'язкових ОК (ОК1 – ОК8, 35 кред.), з яких 1 д-на («Українська мова як іноземна», 4 кред.) викладається у разі підготовки іноземців. Вибірковий компонент містить 3 ОК без назв (ВК1 – ВК3, 15 кред.). Отже обсяг ОНП варіюється від 50 кред. (для здобувачів 2017-2019 років набору) до 54 кред. (для здобувача-іноземця 2020 р. набору), при цьому в процентному співвідношенні частка вибіркових ОК складає відповідно 30% або 27,8%. В ОНП зазначено, що аспіранти мають право обирати дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником та зав. відділом аспірантури. На сайті ЗВО є переліки всіх ОП за останні роки (<https://is.gd/BIDGXv>), окремо є перелік ОНП підготовки здобувачів ступеня доктора філософії (<https://is.gd/1oQ4vo>), переліки навчально-методичного забезпечення обов'язкових д-н з робочими програмами та силабусами (<https://is.gd/PQowIR>); а також навчальних д-н загального та професійного спрямування, що забезпечують вибіркиму складову цих ОНП (<https://is.gd/uidSYN>), зокрема, для вступу 2020 та 2021 р. Форма подання інформації у силабусі – лаконічна, структурована та презентабельна для першого сприйняття вступником. В ОНП наведено матриці відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК (знання, уміння, комунікація, автономія та відповідальність, табл.1) та відповідності визначених ПРН, компетентностей та освітніх компонентів (табл.2) (<https://is.gd/aRyDcI>, с.15-16), які демонструють чіткий, збалансований взаємозв'язок ОК, спрямованих на досягнення мети ОНП і визначених ПРН. У всіх представлених на сайті робочих програмах чітко визначено загальні та спеціальні компетентності та ПРН, а також представлено переліки основних і додаткових рекомендованих джерел та інтернет-ресурсів. Разом з тим, в окремих д-нах, зокрема професійного спрямування, бажано оновити переліки рекомендованих джерел, насамперед основних. Наприклад, у д-ні «Методологія управління проектами в публічному адмініструванні» варто замінити посібник 2012 р. більш сучасним підручником або посібником. Також рекомендовано оновити основну літ-ру з д-н «Електронне урядування», яку за пропозицією здобувачів та одного з роботодавців з нового н.р. буде віднесено до обов'язкових (2002, 2006, 2008, 2014), «Комунікативний менеджмент у публічному адмініструванні» (2008), «Механізми та технології публічного управління та адміністрування» (2005, 2014). На ОП надано 3 позитивні рецензії, які підтверджують актуальність ОНП, її наукову та практичну значущість.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Результати експертного аналізу чинної ОНП, її окремих ОК, навчальних планів та наданих рецензій підтверджують відповідність змісту ОНП предметній області за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України від 29.10.2018, за такими вимірами: об'єкт вивчення; теоретичний зміст предметної області; методи й технології, якими має оволодіти здобувач; інформаційно-аналітичний інструментарій та системи підтримки прийняття рішень у галузі. Метою ОНП є підготовка науковців вищого рівня кваліфікації, здатних формулювати і розв'язувати комплексні наукові й практичні проблеми публічного управління та адміністрування, організовувати та здійснювати науково-дослідну, управлінську та адміністративну діяльність (<https://is.gd/aRyDcI>, с.3), що відповідає об'єкту вивчення спеціальності «Публічне управління та адміністрування». Здобувачі під час зустрічі з ЕГ підтвердили актуальність та унікальність ОНП. Представники роботодавців підтвердили, що їх пропозиції враховуються для забезпечення відповідності змісту ОНП предметній сфері ПУА, зокрема у 2021 р. запропоновано до обов'язкових ОК чинної ОНП додати д-ну «Електронне урядування» (протокол №18 від від 14.05.2021). Також підтвердили факти врахування пропозицій представники академічної спільноти. Відповідно до предметної сфери змістове наповнення ОНП формується, зокрема, такими ОК, як «Теорія та методологія публічного управління та адміністрування» та «Управління людськими ресурсами в публічному адмініструванні», та підкріплюється з вибірковими ОК та педагогічною практикою. Також сприяє якості підготовки дисертації і така обов'язкова ОК, як «Методологія та організація наукових досліджень». Сформована таким чином ОП забезпечує набуття здобувачами компетентностей, умінь і навичок, які сприятимуть успішності проведення ними досліджень і захисту дисертації, підвищують можливість подальшого працевлаштування й кар'єрного зростання на посадах, визначених в ОНП (с. 3-4), у т.ч. у ЗВО, наукових інституціях, а також в організаціях та установах публічного сектору. Разом з тим, ЕГ рекомендує переглянути набір обов'язкових д-н у бік посилення професійної (спеціальної освітньої) підготовки, яку забезпечують лише 2 ОК (<https://is.gd/PQowiR>). Також ЕГ рекомендує зменшити обсяг вибіркових д-н до 3-4 кред., що надасть можливість додати до навч. плану та загального переліку вибіркових д-н у сфері ПУА ще 1-2 д-ни, зміст яких буде відповідати унікальності ОНП (здійснення наукових досліджень у сфері управління розвитком територій), а також сприятиме формуванню ІОТ здобувача згідно з його науковими інтересами.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Індивідуальна освітня траєкторія (ІОТ) здобувача регламентується Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) і докторантурі (наказ №156/1 від 02.09.2019, <https://is.gd/2GtDjN>), у якому детально охарактеризовано права і обов'язки здобувачів, вимоги щодо їх підготовки, правил прийому, наукового керівництва, затвердження тем дисертацій, формування індивідуальних планів тощо. У документі охарактеризовано освітню складову підготовки здобувачів, зокрема нормативне забезпечення і процедуру вибору навч. д-н. ІОТ здобувача забезпечується вибірковим ОК, обсяг якого для ОНП – 15 кред. Це визначено і навч. планом підготовки здобувачів за ОНП (<https://is.gd/UZlRIr>). Для організації процедури вільного вибору д-н на сайті ЗВО представлено набори д-н загального й професійного спрямування з різних ОП, у т.ч. галузі «ПУА» (5 д-н), що забезпечує право на вибір 3-х д-н і складає 30 або 27,8% від обсягу ОНП (залежно від громадянства здобувача) (<https://is.gd/uidSYN>) і відповідає вимогам. Також на сайті є Порядок формування і реалізації вибіркової складової освітніх програм (наказ від 31.08.2020 №141, <https://is.gd/lhRBJo>). Здобувачі вступу 2020 р. здійснюють вибір д-н на 1-й і 2-й семестр 2020-2021 н.р. до 05.09.2020, на 3 семестр 2021-2022 н.р. – до 20.04.2021 (<https://is.gd/uidSYN>). Під час проведення викладачами презентацій (за окремим графіком, <https://is.gd/pidZ8D>) здобувачі знайомляться зі змістом і запланованими ПРН з кожної д-ни, які пропонуються до вибору на III й інших рівнях ВО у ХНЕУ, а також мають можливість переглянути презентації онлайн. У випадку, якщо здобувач обирає д-ну з іншого рівня ВО, він має подати до відділу аспірантури погоджену з науковим керівником заяву, в якій обґрунтовує потребу вивчення обраної д-ни з іншого рівня, зважаючи на тему свого дослідження (здобувачі підтвердили, що таких випадків на ОНП не було). Після вибору д-н завідувач відділу аспірантури подає до навч. відділу службову записку з результатами вибору, на підставі чого формується розклад занять. Після завершення вивчення обраних здобувачем д-н за умов отримання позитивної оцінки за результатами поточного й підсумкового контролю, вони заносяться до індивідуального плану роботи аспіранта і до академічної довідки. Принцип вільного вибору дає змогу кожному здобувачу вивчати д-ни, компетентності з яких потрібні йому для виконання дисертаційного дослідження і подальшої наукової діяльності. Гарантом, викладачами, здобувачами підтверджено, що вибір д-н здійснюється за унормованою процедурою згідно з науковими інтересами здобувача (відповідно до теми його дослідження). Здобувачі підтвердили, що ознайомлені з порядком і переліком вибіркових ОК. Разом з тим, індивідуальні плани здобувачів 2017-2019 років набору, надані на запит ЕГ, свідчать, що всі обирають д-ни «Сучасні економічні теорії», «Комунікативний менеджмент», «Механізми та технології ПУА», що свідчить про однотипність вибору.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Результати вивчення нормативних документів ЗВО та співбесіди з гарантом, НПП і здобувачами свідчать, що педагогічна практика (ПП) є обов'язковим компонентом ОНП, вона націлена на формування відповідних

спеціальних компетентностей, зокрема фахових (<https://is.gd/aRyDcI>, с. 4-5) та здійснюється шляхом участі у практичних (ОК1, ОК 3, ОК 5, ОК 6), семінарських (ОК2), лабораторних (ОК4) заняттях (<https://is.gd/UZIRr>). У п.7.4 Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії ... (наказ від 02.09.2019 №156/1, <https://is.gd/2GtDjN>) розкриваються питання організації ПП аспірантів (с.38-40), обсяг якої згідно з навч. планом дорівнює 5 кред. (150 год), що відповідає вимогам Положення (не більше 200 год). Метою проведення ПП є набуття здобувачами компетентностей щодо оволодіння методологією педагогічної діяльності; поглиблення отриманих раніше теоретичних знань і практичних навичок професійної діяльності; організація та здійснення освітнього процесу й навчання здобувачів інших рівнів освіти (формування первинних здібностей на основі первинного досвіду діяльності); розвитку і професійної підготовки здобувачів інших рівнів освіти до певного виду професійно-орієнтованої діяльності; інтеграції результатів науково-дослідної діяльності в освітній процес; розвитку навичок самоосвіти та самовдосконалення (<https://is.gd/CmbrRD>). Вимоги до виконання завдань ПП представлені у Робочій програмі практичної підготовки для здобувачів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» третього (освітньо-наукового) рівня, затвердженій на засіданні кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки (протокол від 14.09.2020 №3, <https://is.gd/CmbrRD>). ПП передбачає виконання аспірантом навчальної (обсягом не менше 50 год), методичної й організаційної (обсягом не менше 100 год) роботи за напрямом дисертаційного дослідження. Успішне проходження ПП підтверджено під час зустрічей ЕГ з Гарантом, академічним персоналом і здобувачами ВО, які зазначили, що вибір д-н для проходження ПП обов'язково корелюється з темою їх досліджень. ПП відбувається переважно на бакалавраті, і після її завершення студенти під час онлайн опитування мають можливість оцінити майстерність викладання практиканта нарівні з іншими НПП, що забезпечує об'єктивність оцінки. На запит ЕГ гарантом представлено Звіти про проходження ПП здобувачами 2017-2019 років набору, у яких зазначається, що здобувачі брали участь у проведених практичних заняттях, підготовці методичних матеріалів, перевірці курсових і контр. робіт з д-н «Система публічного адміністрування», «Електронне урядування», «Економіка України», які викладаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти здобувачам за спеціальностями 281 «Публічне управління та адміністрування», 072 «Митна справа», 072 «Банківська справа». Учасники зустрічей підтвердили, що ПП надала можливість здобувачам спробувати себе в ролі викладача, набутти необхідних для подальшого працевлаштування навичок викладання.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У ЗВО наявна актуальна стратегія розвитку ХНЕУ на 2020–2027 рр. (<https://is.gd/jRlBVq>), у якій стратегічною ціллю 4 задекларовано: «забезпечення якості розроблення та реалізації освітніх програм на рівні міжнародних стандартів», що зокрема, передбачає набуття здобувачами soft skills (соціальних навичок). Для їх отримання ОНП містить як обов'язкові ОК, так і вибіркові, які забезпечують успішність здобувачів у подальшій науковій та практичній діяльності у сфері ПУА. Формування soft skills передбачено у переліку загальних і фахових компетентностей, зокрема в ОК1 «Іноземна мова» (ЗК3, ЗК6, СК6 – СК8), ОК2 «Філософія науки» (ЗК1, ЗК4, СК6), ОК6 «Управління людськими ресурсами в публічному адмініструванні» (СК6–СК8, СК10), ОК3 «Методологія та організація наукових досліджень» (ЗК2, СК4, СК7), ОК4 «Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових дослідженнях» (ЗК2, ЗК4, ЗК6, СК6–СК8), ОК7 «Педагогічна практика» (ЗК1, ЗК2, ЗК4, СК10) (<https://is.gd/PQowIR>). Разом з тим, у матриці відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів (табл.2, с.16 ОНП) є деякі невідповідності з компетентностями, визначеними у робочих програмах д-н, зокрема, згідно з матрицею, ОК6 впливає лише на отримання однієї компетентності – СК10. Гарант і викладачі підтвердили набуття здобувачами soft skills, зокрема, під час проходження ПП: розвиток креативного мислення, комунікативних й організаційних навичок і якостей, потрібних для лектора, формування команди, лідерство та ін. Набуття здобувачами soft skills здійснюється і шляхом застосування в освітньому процесі змішаних форм і методів навчання, що передбачають (зокрема у карантинних умовах) застосування ІКТ для проведення лекцій, практичних занять, організації зворотного зв'язку зі здобувачами, а також інтерактивних методів навчання. Викладачі та здобувачі підтвердили, що отриманню soft skills сприяє застосування таких методів, як ділові ігри, кейс-стаді тощо. Є приклади, коли на занятті присутні здобувачі з різних ОНП (обов'язкова ОК «Методологія та організація наукових досліджень»), тоді викладач застосовує метод мозкового штурму та командну роботу. У межах д-ни «Українська мова як іноземна», що викладалася двом здобувачам-іноземцям (з Нігерії та Індії), активно застосовується персональна навчальна система PNS (<https://pns.hneu.edu.ua/>), яка побудована на базі платформи Moodle, і в комбінації із сервісом Zoom надала можливість налагодження конструктивної взаємодії викладача з неукраїно-мовним здобувачем, результатом якої є розвиток комунікативних навичок у останнього. За словами керівника відділу е-засобів навчання, подібні PNS розробляються самими викладачами, і використовуються в межах всіх д-н даної ОНП, що стало зручним інструментом реалізації онлайн навчання в карантинних умовах). Під час зустрічі з ЕГ здобувачі продемонстрували розвинені soft skills (вміння вести дискусію, готовність до змін, толерантність).

7. Зміст освітньої програми відповідає вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

На час затвердження ОНП (31.08.2020) професійний стандарт відсутній. Разом з тим, у поточному н.р. наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.03.2021 №610 було затверджено Стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», який МОН рекомендує використовувати під час розроблення вимог до посад науково-педагогічних працівників, освітньо-наукових програм другого та третього рівнів вищої освіти, програм підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних

працівників, планування професійного розвитку викладачів. Тому у наступному н.р., під час чергового перегляду ОНП, до неї будуть внесені зміни, які врахують вимоги цього Стандарту, а також пропозиції стейкхолдерів.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Згідно з п.7.2.1.3 Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (<https://is.gd/2GtDjN>) НП підготовки здобувачів за ОНП відповідає вимогам: складається з навч. д-н загальним навантаженням 46 (або 50) кред. ЄКТС (50 – для іноземців і осіб без громадянства), визначає послідовність їх вивчення, обсяг, форми проведення навч. занять, графік навч. процесу, форми поточного і підсумкового контролю. Максимальне тижневе ауд. навантаження здобувачів очної форми визначається робочим НП та розкладом навч. занять (п.7.2.1.18 Положення, с.25). Реальний обсяг навантаження здобувачів ОНП відповідає вимогам Положення: тривалість підготовки – 4 р., з них теор. навчання – 1,5 р. (50 кред, з яких 30 або 32,6% – вибіркові ОК). Згідно з НП очної форми навчання бюджет часу на теор. навчання і НДР у перші 3 н.р. дорівнює 37 тижн., у 4-му – 33 тижн. (з урахуванням, що теор. навчання частково відбувається на заліковому тижні). Тривалість кожного н.р. становить 53 тижні, з них складання заліків та екзаменів у 1-му н.р. – 6 тижн., у 2-му – 2. Звітування протягом перших 3-х н.р. – по 2 тижні, 4-й – 1 тижд. Канікули протягом перших 3-х н.р. – 12 тижн., 4 рік – 10 тижн. Кількість д-н (з урахуванням практики та вибіркових) – 11, з них у 1-му н.р. викладається 7, у 2-му – 2. Обсяг д-н коливається від 4 до 6 кред, що відповідає нормі. ПП (5 кред) може проходити у будь-який період протягом 1-8 семестрів. Подання дисертації на попередню експертизу – протягом 4-8 семестрів після завершення теор. навчання. Обсяг ОНП та ОК сприяє досягненню цілей і ПРН, які заплановано. Під час зустрічей з викладачами і здобувачами ЕГ переконалася у достатності обсягу погодинного навантаження і його розподілу на ауд. й самостійну роботу. Обсяг самостійної роботи здобувачів по всім ОК є рівномірним (73,3%), що відповідає нормі. Обсяг ауд. роботи підтверджується розкладом занять, наприклад з 31.05.2021 по 04.05.2021 – 24 год. в онлайн форматі (<https://is.gd/Zpro7a>)€, що відповідає нормі (макс. тижневе ауд. навантаження здобувача не перевищує 30 год). Здобувачі і викладачі підтвердили, що обсяг теор. навчання здобувачів є достатнім і необтяжливим для роботи над дисертацією. У ЗВО здійснюється опитування аспірантів щодо якості ОНП, для чого щорічно затверджується план опитувань (накази від 13.09.2019 №173/1, 24.09.2020 №167 «Про введення в дію плану опитувань для абітурієнтів і всіх здобувачів вищої освіти», <https://is.gd/Pg7Gfg>). На сайті оприлюднені узагальнені результати опитування аспірантів 2020-2021 н.р. (<https://is.gd/ILsIxL>), зроблено висновок щодо задоволеності якістю ОНП за критеріями: якість викладання – 100%, якість оцінювання – 96,7%, акад. доброчесність – 93,3%, акад. підтримка – 82%, освітньо-наукове середовище та матер. ресурси – 91,7, ІОТ – 90%, наукова складова – 92,4%. Середня оцінка – 91,4%. Питання щодо достатності/надмірності навч. навантаження за конкретним ОК не передбачено переліком питань у цій анкеті, тому можна рекомендувати їх додати.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Згідно з п.7.2.4.26 Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) та докторантурі (<https://is.gd/2GtDjN>, с.38) здобувачі мають можливість використовувати елементи дуальної освіти в процесі підготовки в аспірантурі. Організація навчання за дуальною формою освіти в ХНЕУ регламентується Положенням про порядок організації та проведення підготовки фахівців за дуальною формою здобуття вищої освіти, затвердженим наказом від 22.10.2018 №1361-С (<https://is.gd/bQNWLC>). Положення визначає моделі взаємовигідних відносин ЗВО та роботодавців, спрямованих на забезпечення практичної підготовки здобувачів вищої освіти до самостійної професійної діяльності та їх соціальної адаптації у трудових колективах, нормативно-правове та організаційне забезпечення, проведення апробації та доопрацювання моделей. У додатках до Положення представлено форми договору про підготовку фахівця за дуальною формою та відповідних заяв на таку підготовку. Разом з тим, навчання за дуальною формою на даній ОНП на цей час не здійснюється, хоча є перспективи розвитку цього напрямку та підтримка з боку керівництва ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Наявність у ЗВО розвинутої нормативної та організаційно-розпорядчої бази та інших документів, які в повному обсязі оприлюднено на сайті ХНЕУ (сайт є дуже інформативним, має вдалу навігацію та пошукові можливості, зручний інтерфейс). Наявність актуальної стратегії розвитку ХНЕУ на 2020–2027 рр., у якій стратегічною ціллю 4 задекларовано: «забезпечення якості розроблення та реалізації освітніх програм на рівні міжнародних стандартів». ОП дозволяє набутти здобувачами соціальних навичок (soft skills) як під час вивчення окремих ОК і застосування активних форм і методів навчання, так і за рахунок проходження педагогічної практики. Задоволення потреб здобувачів щодо набуття компетентностей через вільний вибір дисциплін (відповідно до тематики дослідження) та формування індивідуальної траєкторії навчання. Прагнення ЗВО до постійного удосконалення ОНП (регулярний

перегляд та оновлення ОНП з урахуванням результатів опитування та пропозицій всіх стейкхолдерів). НПП активно застосовують сучасні освітні онлайн технології під час організації навчання, зокрема на базі платформи Moodle представлено власну розробку – сайт персональних навчальних систем PNS, які налаштовуються викладачами самостійно під кожну дисципліну кожної ОП. Сайт адмініструється у відділі е-засобів навчання. Усі здобувачі підтвердили бажання залишитися після закінчення аспірантури працювати на кафедрі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Рекомендовано додати до ОНП обґрунтування її актуальності та унікальності, яке є у відомостях про самооцінювання («здійснення наукових досліджень у сфері управління розвитком територій»). Рекомендовано додати до ОНП аркуш змін (відповідно до протоколів засідань кафедри 2017 – 2021 рр. щодо їх обговорення та затвердження). Рекомендовано збільшити кількість вибірових ОК для здобуття більш глибоких знань з обраного досліджуваного напрямку, оволодіння відповідною термінологією та формування ІОТ здобувача згідно з його науковими інтересами. Зазначене обумовлено тим, що професійну (спеціальну освітню) підготовку забезпечують лише 2 ОК («Теорія та методологія ПУА» - 4 кред., «Управління людськими ресурсами в ПУА» - 5 кред.), а серед вибірових блоку аспіранти мають обрати 3 д-ни обсягом по 5 кред. із 5 д-н загального й професійного спрямування, представлених на сайті для галузі «ПУА», та ряду інших д-н з різних ОП, що пропонуються до вибору на III й інших рівнях ВО. Разом з тим інд. плани роботи здобувачів 2017-2019 рр. набору, надані на запит ЕГ, свідчать, що всі здобувачі обирають д-ни тільки з галузі «ПУА» («Сучасні економічні теорії», «Комунікативний менеджмент», «Механізми та технології ПУА»), що свідчить про певну «звуженість» формування ІОТ. Як один зі способів більш ефективного формування ІОТ рекомендовано переглянути обсяг д-н за ОНП, зокрема, вибірових, у бік зменшення з 5 до 3 кред., що надасть можливість додати до навч. плану ще 1-2 д-ни, зміст яких буде стосуватися більш широкого кола теоретичних та практичних проблем за обраною спеціальністю та відповідатиме унікальності ОНП. В окремих дисциплінах, зокрема професійного спрямування, бажано оновити переліки рекомендованих джерел, насамперед основних. Наприклад, у дисципліні «Методологія управління проектами в публічному адмініструванні» можна замінити посібник 2012 р. підручником «Проектний менеджмент у публічному управлінні» (кол. авт.; за наук. ред. Ю.П. Шарова. – К.: НАДУ, 2017. – 344 с.) або іншими, більш сучасними виданнями. Також рекомендовано оновити основну літературу з дисциплін «Електронне урядування» (2002, 2006, 2008, 2014), «Комунікативний менеджмент у публічному адмініструванні» (2008), «Механізми та технології публічного управління та адміністрування» (2005, 2014). Рекомендовано додати до анкети, за якою здійснюється опитування здобувачів вищої освіти, питання щодо достатності (або надмірності) навантаження, у т.ч. самостійної роботи, розвитку soft skills.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ встановила факти, що підтверджують відповідність критерію 2: обсяги ОНП, її обов'язкових і вибірових ОК, розподіл бюджету часу на аудиторну та самостійну роботу здобувачів відповідають нормативним вимогам. Структура ОНП є чіткою, із виокремленням в обов'язковій частині циклів загальної і професійної підготовки. Процедура вільного вибору дисциплін і формування ІОТ здобувачів вищої освіти унормовуються відповідними Положеннями та наказами. У складі ОНП є практична підготовка (педагогічна практика), яка сприяє формуванню у них соціальних навичок. Заявлені в самооцінці позиції підтверджено учасниками процесу акредитації, а також фактами та документами з відповідними посиланнями на сайті ЗВО. За результатами аналізу документів та під час зустрічей з фокус-групами ЕГ дійшла висновку, що ОНП сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти знань, умінь і навичок, які забезпечуватимуть успішність проведення наукових досліджень та подальшої науково-педагогічної діяльності.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до аспірантури і докторантури ХНЕУ в 2021 р. (далі – Правила) ухвалено рішенням вченої ради від 29.12.2020 №8, введено в дію наказом ректора від 30.12.2020 №234 та розміщено на сайті ЗВО (<https://is.gd/cDGsKT>). Правила подано як додаток №11 до загальних Правил прийому до ХНЕУ ім. С. Кузнеця в 2021 р. Вони діють з 01.01.2021 по 31.12.2021 та поширюються на вступників усіх спеціальностей (освітньо-наукових програм). Правила прийому на ОНП та процедура вступу здобувачів відповідають вимогам чинного законодавства, є чіткими, доступними та зрозумілими для потенційних вступників. Також на сайті ЗВО є сторінка «Абітурієнту» (https://www.hneu.edu.ua/to_applicants/), де розміщено широкий спектр інформації, що стосується вступу, зокрема

на освітньо-наукові програми ХНЕУ. Інформацію безпосередньо щодо вступу в аспірантуру можна переглянути на сторінці «Вступ до аспірантури» (<https://www.hneu.edu.ua/vstup-do-aspirantury/>), на якій представлено ОНП підготовки здобувачів ступеня доктора філософії, форми навчання, вимоги до вступників в аспірантуру, правила прийому до аспірантури і докторантури в 2021 р., перелік документів, що подаються для вступу в аспірантуру (громадяни України), графіки прийому документів, вступних іспитів, обсяг державного замовлення на підготовку в аспірантурі, вартість підготовки, наукові керівники, правила конкурсного відбору та зарахування, інформація для іноземних громадян тощо. Під час зустрічі здобувачі підтвердили, що детально знайомилися з ними на сайті. Правила прийому є зрозумілими, інформативними, мають роз'яснення вживаних термінів, не містять дискримінаційних положень, визначають перелік спеціальностей, за якими здійснюється підготовка на третьому рівні вищої освіти, вимоги до конкурсного відбору з розрахунком конкурсних балів, строки прийому заяв та документів спеціальні умови та особливості прийому на навчання, загальні обов'язки та права аспірантів та докторантів.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступ на навчання за ОНП можливий за умов наявності освітнього ступеня магістра або ОКР «спеціаліст» (ліцензований обсяг – 20 осіб), і здійснюється за результатами вступних іспитів (<https://is.gd/cDGsKT>, с.3). Особливості вступу на ОНП відображено у Правилах прийому – 2021 через встановлення умов проведення конкурсу: для вступу на навчання за ОНП складається іспит з іноземної мови (якщо вступник підтвердив свій рівень знання мови дійсним сертифікатом міжнародно визнаних тестів, зокрема не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня, то він звільняється від складання іспиту з іноземної мови), та іспит зі спеціальності (в обсязі програми рівня ВО магістра з відповідної спеціальності) (<https://is.gd/cDGsKT>, с.4-5). Додатковими показниками конкурсного відбору для вступу до аспірантури є середній бал вступника за додатком до диплому магістра (спеціаліста) і бали за його попередні науково-дослідні досягнення. Конкурсний бал розраховується за такою формулою: $KB = BIC + BИМ + CBд + ПДД$, де BIC – результат вступного іспиту зі спеціальності (за 100-бальною шкалою); BИМ – результат вступного іспиту з іноземної мови (за 100-бальною шкалою); CBд – середній бал за додатком до диплому магістра (спеціаліста) (переведений у 100-бальну шкалу); ПДД – попередні науково-дослідні досягнення (максимум 30 балів), які оцінюються за умови пред'явлення оригіналу відповідного диплому. Мінімальний конкурсний бал вступника, який надає йому допуск до участі у конкурсному відборі – 180 (<https://is.gd/cDGsKT>, с.5). Ураховуючи те, що на ОНП навчаються іноземці, у Правилах прийому приділено значну увагу вимогам щодо прийому іноземців за рахунок коштів фізичних і юридичних осіб та коштів державного бюджету (в межах квот для іноземців, <https://is.gd/cDGsKT>, с.6-7, с.10). ЕГ дійшла висновку, що специфіка ОНП враховується в Програмі проведення вступного іспиту зі спеціальності 281 «ПУА» (третій, освітньо-науковий рівень ВО), затвердженій у 2021 р. головою приймальної комісії (дату не вказано, <https://is.gd/zEs7jY>), у якій визначено загальні та спеціальні (фахові) компетентності здобувача, структуру екзаменаційного білету та критерії оцінювання відповідей на запитання, а також детально розкрито зміст фахових випробувань, надано приклад формування білету і список рекомендованої літератури. Позитивною стороною є те, що всі питання білету – проблемно-орієнтовані: 1 та 2 питання – проблемно-теоретичні (з публічного управління та адміністрування, держави й права); 3 завдання – теоретико-практичне (різні аспекти управлінської діяльності), що надає можливість вступнику продемонструвати власне розуміння проблем публічно-управлінської діяльності та шляхів їх розв'язання. У ході спілкування зі здобувачами вищої освіти ЕГ встановила, що правила прийому на ОНП враховують її особливості – здобувачі підтвердили зрозумілість Правил прийому, з якими вони знайомилися на сайті ЗВО, а також унікальність та актуальність ОНП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регламентуються документами, посилання на які є на сайті ЗВО. У Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) та докторантурі (наказ від 02.09.2019 №156/1, <https://is.gd/2GtDjN>) розкриваються питання організаційного забезпечення академічної мобільності аспірантів і докторантів (п.п.8.1, 8.2, с.44-53), охарактеризовано процедуру визнання (перезарахування) раніше набутих аспірантом компетентностей і вимоги щодо звітування про виконання програми академічної мобільності та визнання її результатів (п.8.3, с.53-56). Визнання результатів навчання аспірантів, які прийняли участь у програмі академічної мобільності, здійснюється на основі ECTS. Якщо навч. робота, успішно виконана в закладі-партнері, є еквівалентною за обсягом і змістом навч. роботі, яка передбачена НП за даною ОНП, то вона буде зарахована у повному обсязі. Навч. роботу, яка передбачає вивчення певної кількості навч. д-н в закладі-партнері, що є меншою, ніж кількість навч. д-н, передбачених навч. планом ХНЕУ, зараховують частково. Перезарахуванню підлягають навч. д-ни, обсяг і зміст яких співпадає з обсягом і змістом навч. д-н, передбачених НП підготовки аспіранта за відповідною ОНП не менш ніж на 60%. У випадку, коли обсяг і зміст навчальних д-н, які аспірант вивчає у закладі-партнері (у межах програм академічної мобільності) не повністю співпадає з обсягом і змістом навч. д-н, передбачених НП підготовки аспіранта, у ЗВО здійснюється додаткова атестація аспіранта. Форму 54 атестації та критерії оцінювання визначає кафедра, яка забезпечує викладання цієї навч. д-ни в ЗВО. Перезараховані аспіранту за результатами участі у програмі академічної мобільності навч. д-ни заносяться в ІНП аспіранта та академічну довідку, що надається йому по

завершенню аспірантури. Сприяє розвитку академічної мобільності і наявність стратегії розвитку ХНЕУ на 2020–2027 рр. (<https://is.gd/jRlBVq>), у якій стратегічною ціллю 6 задекларовано «Інтеграцію у європейський і світовий науково-освітній простір (інтернаціоналізація освіти)», а також Угоди про академічну мобільність здобувачів ВО всіх рівнів і викладачів з Mykolas Romeris University (Вільнюс, Литва), підписаної у 2020 р. Також на сайті, на сторінці відділу міжнародних зв'язків (<https://is.gd/5pwyeh>) наведено Програми стажувань, зокрема, для навчання й стажування в Австрії, проведення досліджень у Німеччині, стипендіальні програми Словаччини для аспірантів, конкурс українсько-французьких науково-дослідних проєктів на 2021-2022 рр. тощо. Разом з тим, ЕГ під час зустрічей з викладачами та здобувачами з'ясувала, що прикладів визнання результатів навчання здобувачів даної ОНП за програмами академічної мобільності не було. Присутні на зустрічі здобувачі освіти відзначили, що вони поінформовані щодо можливостей і програм академічної мобільності та порядку конкурсного відбору за ними, і у наступному н.р. планують взяти участь.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО розроблено і впроваджено Положення про порядок визнання результатів неформальної та інформальної освіти, затверджене наказом від 31.01.2020 №31 (<https://is.gd/rSkzyq>). Визнання результатів навчання, які здобуті у неформальній або інформальній освіті дозволяється для д-н, які починають викладатися з 2-го семестру 1-го року підготовки в ХНЕУ за певним рівнем освіти. При цьому визнання результатів проводиться у семестрі, який передувє семестру, у якому згідно з НП конкретної ОП передбачено вивчення д-ни, що перезараховується. Обмеження зроблено з врахуванням ймовірності здобувача вищої освіти не підтвердити свої результати навчання у неформальній та інформальній освіті (п.2.1, с.3). Предметна комісія дає 10 робочих днів для підготовки здобувача вищої освіти до підсумкового контролю (з кожної д-ни) та 20 робочих днів для написання письмової роботи (за наявності) (п. 2.5.3.2, с.4). Також визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) та докторантурі (<https://is.gd/2GtDjN>). Так, у Положенні охарактеризовано процедуру визнання (перезарахування) раніше набутих аспірантом компетентностей (п.8.3), а також те, що якщо вступник підтвердив свій рівень знання мови дійсним сертифікатом міжнародно визнаних тестів, зокрема не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня, то він має право на зарахування відповідних кредитів, передбачених ОНП, у повному обсязі (п.7.2.4). На сайті у вільному доступі представлено інші документи, що врегульовують правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, зокрема накази «Про перезарахування навчальних дисциплін в рамках неформальної освіти» від 15.01.2019 №34 (<https://is.gd/rIoEue>); «Про перезарахування навчальних дисциплін в рамках неформальної освіти» від 28.05.2019 №115 (<https://is.gd/NKNebc>); «Про перезарахування навчальних дисциплін в рамках співпраці з ГО Прометеус» (<https://is.gd/ocyoG1>). Здобувачі під час зустрічі з ЕГ продемонстрували розуміння сутності неформальної освіти, і підтвердили, що викладачі заохочують їх до неформальної освіти, зокрема, шляхом проходження тренінгів, міжнародного стажування, участі у міжнародних освітніх проєктах, підготовки відповідних публікацій з апробацією на конференціях та інших комунікаційних заходах. Разом з тим, до цього часу випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті на ОНП не було, але є приклади, коли результати, отримані під час участі у конференціях, семінарах або тренінгах були відображені в їх індивідуальних планах роботи.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на ОНП та відповідна процедура вступу абітурієнтів відповідають вимогам чинного законодавства, є чіткими, доступними та зрозумілими для потенційних вступників, не мають дискримінаційних положень, розміщені у публічному доступі та враховують особливості ОНП. Зазначене підтверджує і той факт, що на ОНП на цей час вчиться 5 здобувачів, 2 з яких – іноземці. У ЗВО існує чітко визначена та зрозуміла процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема за програмами академічної мобільності, яка регламентується внутрішніми організаційно-розпорядчими документами (положеннями та наказами). Здобувачі вищої освіти під час зустрічі з ЕГ продемонстрували розуміння сутності і форм участі у програмах академічної мобільності та у неформальній освіті та виявили інтерес скористатися такою можливістю у майбутньому.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендовано посилити профорієнтаційну роботу з набору до аспірантури, зокрема, серед найкращих випускників спеціальності «ПУА» II (магістерського) рівня, а також серед випускників-магістрів інших спеціальностей відповідно до Правил прийому (можливо на контрактній основі), що буде сприяти підвищенню ефективності діяльності за ОНП. Для цього можна застосовувати і потенціал соцмереж, і проводити круглі столи, наукові диспути, організувати конкурси серед здобувачів II рівня ВО, зокрема, із залученням випускників інших ЗВО, на найкращі наукові розробки у сфері ПУА тощо. Здобувачі ВО мають низьку активність щодо участі у програмах академічної

мобільності, незважаючи на те, що поінформовані про можливості і порядок конкурсного відбору за цими програмами (приклади академічної мобільності відсутні). Тому рекомендовано науковим керівникам та всім викладачам на ОНП активізувати роботу щодо участі здобувачів у програмах академічної мобільності, для чого потрібно постійно нагадувати здобувачам про можливості навчання за такими програмами, мотивувати їх до участі, звертати їх увагу на інформацію на сайті ЗВО, а також застосовувати потенціал соцмереж. Викладачам ЗВО рекомендовано приділяти більше уваги питанням популяризації неформальної освіти та мотивувати здобувачів до її проходження відповідно до Положення про порядок визнання результатів неформальної та інформальної освіти, для чого також потрібно застосовувати потенціал соцмереж, звертати увагу здобувачів, зокрема, на можливості проходження е-навчання відповідно до змісту д-ни та за їх науковими інтересами на різних освітніх платформах, участі у відповідних науково-комунікаційних заходах тощо. При цьому потрібно підкреслювати, що отримані здобувачами компетентності, якщо вони відповідають змісту д-ни, будуть певним чином враховані в підсумковій оцінці з д-ни.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на ОНП та відповідна процедура вступу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відповідають вимогам чинного законодавства, є чіткими, доступними та зрозумілими для потенційних вступників, не мають дискримінаційних положень, розміщені у публічному доступі та враховують особливості ОНП через програмну складову процедури вступу. У ЗВО наявна документована процедура визнання результатів навчання, що отримані у неформальній освіті та за програмами академічної мобільності.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання на ОНП «Публічне управління та адміністрування» сприяють досягненню заявлених цілей та програмних результатів і відповідають вимогам студентоцентрованого навчання. Внаслідок опитувань здобувачів та НПП даної ОНП було підтверджено, що здобувачі ознайомлені з результатами навчання, контрольними заходами та термінами виконання робіт по кожній дисципліні на початку семестру. Існує чітка відповідність між результатами навчання, методами навчання та контрольними заходами кожної дисципліни. Визначенні у ОНП методів активізації навчально-пізнавальної діяльності, які передбачають застосування таких навчальних технологій, як: проблемні лекції; мінілекції; презентації; робота в малих групах; семінари-дискусії; мозкові атаки; кейс-стаді; банки візуального супроводу, моделювання та аналіз професійних ситуацій, комп'ютерна симуляція, сприяють досягненню цілей та програмних результатів. Всі дисципліни ОНП розміщені на сайті персональних навчальних систем PNS (власна розробка на базі платформи Moodle.). Експертній групі було наживо продемонстровано наповнення системи сайту. Під час спілкування на відеоконференціях та вивчення документів наданих у відповідь на запит ЕГ було підтверджено, що в університеті періодично проводяться опитування здобувачів, під час яких вони оцінюють організацію навчання, відповідно, результати опитування оприлюднено на сайті аспірантури (<https://www.hneu.edu.ua/opytuvannya-aspirantiv-2020/>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ОНП Публічне управління та адміністрування розміщено на сайті кафедри (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/ONP-281-2020-2.pdf>). Після вступу на програму здобувачі інформуються про особливості навчального процесу. Під час інтерв'ювання здобувачі зазначили, що інформація про мету, структуру окремих ОК та систему оцінювання надається викладачами під час першого навчального заняття з дисципліни. Робочі програми та силабуси, які містять інформацію щодо курсу, розподілу балів у відповідності до виду підсумкового контролю і критерії та методи оцінювання розміщені на сайті (<https://bit.ly/3yVHrqx>). Форма подання інформації у силабусі – лаконічна, структурована та презентабельна для першого сприйняття здобувачем. ОК мають профіль на сайті персональних навчальних систем PNS.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

На ОНП «Публічне управління та адміністрування» передбачено поєднання навчання і досліджень шляхом досягнення таких програмних результатів, як здатність планувати й організувати роботу дослідницьких колективів з вирішення наукових і науково-освітніх завдань; здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку територій на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях; здатність ініціювати, організувати та управляти інноваційними проектами на різних рівнях публічного управління та адміністрування. Здобувачі підтвердили, що на практичних заняттях з деяких дисциплін формуються наукові дискусії і обговорення власних тем дисертаційних досліджень. Під час зустрічей здобувачі повідомили, що обирали напрями досліджень відповідно до власних наукових інтересів та формували теми після консультацій з науковими керівниками, таким чином досягнуто відповідності науковим темам керівників. Освітній процес та наукова складова поєднані органічно. Результати наукових досліджень аспіранти заповнюють у індивідуальному плані наукової роботи аспіранта, а також беруть участь у конференціях та інших комунікаційних заходах.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час зустрічей з ЕГ, гарант ОНП та науково педагогічні працівники, зазначили, що зміст програм ОК переглядається щороку. Оновлення змісту ОНП «Публічне управління та адміністрування» забезпечується участю викладачів у конференціях різних рівнів, постійним моніторингом та вивченням законодавчих та нормативних актів в сфері державного управління, з урахуванням пропозицій стейкхолдерів. За результатами стажування та підвищення кваліфікації також відбувається оновлення робочих програм навчальних дисциплін, а також структури ОНП. Викладачі, що забезпечують викладання дисциплін на ОНП «Публічне управління та адміністрування» систематично переглядають контент навчальних дисциплін, вносять відповідні зміни відповідно до наукових досягнень та сучасних практик в сфері державного управління. На засіданнях кафедри обговорюються та затверджуються необхідні зміни, що зумовлюються досягненнями науки та практики, досвідом викладачів за міжнародними проектами.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЗВО сприяє впровадженню нових форм міжнародної співпраці, в університеті діє Відділ міжнародних зв'язків ХНЕУ ім.С.Кузнеця (<http://depint.hneu.edu.ua/>), який проводить інформування та заохочення здобувачів щодо участі в міжнародних програмах, проектах, науково-дослідницькій діяльності тощо. У вкладці «Новини» Відділу міжнародної діяльності (<http://depint.hneu.edu.ua/%Do%BD%Do%BE%Do%B2%Do%B8%Do%BD%Do%B8/>) постійно оновлюється інформація можливостей інтернаціоналізації. ЕГ було з'ясовано, що здобувачі за ОНП не в повній мірі використовують можливості щодо академічної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Успішне застосування викладачами форм і методів навчання, що відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Наявність сайту персональних навчальних систем PNS. Повне, своєчасне інформування здобувачів про зміст ОНП, критерії та порядок оцінювання. Створення умов для здійснення наукових досліджень у процесі навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недостатнє використання потенціалу інтернаціоналізації ЗВО для навчання та наукових досліджень за ОНП. ЕГ рекомендує залучити здобувачів до міжнародних академічних обмінів, наукового стажування та спільних досліджень.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОНП забезпечує достатню якість за критерієм 4. Форми та методи навчання, забезпечують досягнення ПРН. Здобувачі висловлюють задоволення методами навчання та викладання, вони в повній мірі поінформовані про особливості ОНП та окремих ОК. Здобувачі не в повній мірі використовують можливості участі у міжнародних академічних обмінах. Ця особливість не є суттєвим недоліком. Тому ОП відповідає критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) і докторантурі (наказ №156/1 від 02.09.2019) (<https://bit.ly/3jXc9GD>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/2UBRgpC>). Під час проведених зустрічей здобувачі вищої освіти підтвердили, що критерії оцінювання для них є чіткими та зрозумілими, ознайомлення з ними відбувається перед початком навчання, а також вони розміщені у робочих програмах та силабусах. Робочі програми розміщені як на сайті ЗВО, так на сайті персональних навчальних систем PNS.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Чинного стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти немає. Детальна покрокова інструкція щодо порядку атестації здобувачів ступеня доктора філософії викладена у Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) і докторантурі (наказ №156/1 від 02.09.2019) (<https://bit.ly/3jXc9GD>). Згідно «Положення..» порядок та критерії оцінювання успішності навчання аспірантів зазначаються у робочій програмі і робочому плані (технологічній карті) навчальної дисципліни.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів у ЗВО є чіткими і зрозумілими, вони визначаються документами, які розміщено на сайті і знаходяться у вільному доступі на офіційній сторінці ЗВО: Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/2UBRgpC>) та Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) і докторантурі (наказ №156/1 від 02.09.2019) (<https://bit.ly/3jXc9GD>). Під час опитування здобувачів та інших учасників освітнього процесу, на ОП «Публічне управління та адміністрування» з'ясовано, що випадків конфліктних ситуацій пов'язаних з порушенням процедури реалізації контрольних заходів та фактів необ'єктивного оцінювання не було. Учасники освітнього процесу володіють інформацією щодо наявності нормативно-правового регулювання процедур запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Добре ознайомлені з порядком оскарження результатів контрольних заходів та особливостей їх повторного проходження.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика дотримання академічної доброчесності забезпечується низкою нормативного забезпечення, що є у вільному доступі на сайті за посиланням (<https://www.hneu.edu.ua/normatyvna-dokumentatsiya/>): 1. Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) і докторантурі (наказ №156/1 від 02.09.2019) (<https://bit.ly/3jXc9GD>); 2. Положення про комісію з питань

академічної доброчесності, затверджене конференцією трудового колективу ХНЕУ (протокол від 30.08.2019 №1, <https://is.gd/v4Cw3U>); 3. Кодекс академічної доброчесності, затверджений наказом від 21.10.2019 №207 (<https://is.gd/seGlRY>). У ході зустрічей із здобувачами та академічним персоналом підтвердилося, що на ОНП здійснюється перевірка дисертаційних робіт на антиплагіат з використанням антиплагіатного програмного забезпечення StrikePlagiarism.com. Здобувачі добре обізнані з існуючою політикою та процедурами запобігання проявам академічної доброчесності у різних формах.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Позитивною є практика системного висвітлення критеріїв, форм, напрямів контрольних заходів та конкретизація їх у відповідних робочих програмах. А також, доступність вказаної інформації усім учасникам освітнього процесу та потенційним вступникам до аспірантури. Урегульовано механізм залагодження конфліктних ситуацій, пов'язаних з оцінюванням, порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Значних слабких сторін за даним критерієм не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Під час дистанційної експертизи з'ясовано, що відомості самооцінювання та інформація яка була надана експертам відповідає Критерію 5, встановлені чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів й відповідність сучасним вимогам до політики та процедур забезпечення академічної доброчесності. Загалом критерій відповідає визначеному рівню відповідності.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз кадрового складу у цілому засвідчив високий рівень науково-педагогічних працівників: усі НПП, які приймають участь у реалізації програми мають науковий ступінь та вчене звання, у відповідності до курсів, які забезпечують. Аналіз фахових публікацій НПП, методичної літератури, розробленої кафедрою, інтерв'ю з НПП та студентами, аналіз професійного профілю НПП (більшість викладачів мають досвід професійної управлінської діяльності) показали високий рівень професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників, що забезпечують освітній процес за даною освітньо-науковою програмою

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

В Університеті конкурсний добір науково-педагогічних працівників здійснюється згідно «Положення про порядок конкурсного відбору науково-педагогічних працівників ХНЕУ ім. С. Кузнеця та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (<https://bit.ly/zjXUpe8>) де чітко наведені умови проведення конкурсу, порядок укладання та зміст трудового договору (контракту) та розглядаються особливі випадки. Зокрема, розділом 2 закріплено вимоги щодо науково-педагогічних працівників, установлені Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», та умовами оголошеного конкурсу. Окремим розділом 3 закріплено процедуру проведення оцінки професійного рівня та відбору претендентів: до засідання Вченої ради кандидатури претендентів на заміщення посад обговорюються на відповідній кафедрі в їх присутності а за відсутності претендента – тільки за його письмовою згодою (п.3.8.). Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента кафедра може запропонувати йому прочитати пробні лекції і

провести практичні заняття. Дотримання порядку конкурсного відбору та прозорості процедур його реалізації було підтверджено в ході спілкування з адміністрацією, гарантом, НПП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

З метою успішної реалізації ОНП відбувається активний процес залучення стейкхолдерів до організації та реалізації освітнього процесу. Представники роботодавців підтвердили, що їх пропозиції враховуються для забезпечення відповідності змісту ОНП предметній сфері ПУА, зокрема у 2021 р. запропоновано до обов'язкових ОК чинної ОНП додати д-ну «Електронне урядування», яка спрямована на формування компетентностей для розробки нових підходів та адаптації кращих практик електронного урядування та електронної демократії до сучасних потреб сталого розвитку в Україні (протокол №18 від від 14.05.2021); посилити практичну складову освітніх компонент циклу професійної підготовки за рахунок впровадження лабораторних робіт. Також підтвердили факти врахування пропозицій представники академічної спільноти. На запитання щодо можливого подальшого працевлаштування випускників програми та зацікавленості в її подальшому розвитку, стейкхолдерами було надано ствердну відповідь.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

За результатами роботи в фокус-групах зі стейкхолдерами, науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти встановлено, що залучення професіоналів-практиків та експертів з галузі до аудиторних занять за ОНП підготовки докторів філософії в Університеті здійснюється через постійну взаємодію з органами публічної влади та академічною спільнотою інших ЗВО. Так, прикладом є захід «Право на державну службу» (щорічно проводиться сумісно з Міжрегіональним управлінням Національного агентства України з питань державної служби у Харківській та Сумській областях), участь у якому підтвердили НПП та здобувачі.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Існуюча в Університеті система підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників забезпечує професійний розвиток викладачів та регламентується внутрішнім нормативним документом «Положенні про Систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця» (<https://bit.ly/2UrXjx7>). У розділі 3 «Положення...» зазначено, що підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників у ХНЕУ ім. С. Кузнеця здійснюється у формі курсів підвищення кваліфікації та стажування за програмами підвищення кваліфікації, розробленими провідними фахівцями університету (п.3.5) та програми підвищення кваліфікації складаються з трьох модулів (фаховий; психолого-педагогічний; технології дистанційного навчання) (п.3.6). Також у ХНЕУ ім. С. Кузнеця створюються умови для отримання міжнародної сертифікації для викладачів та студентів (http://www.hneu.edu.ua/International_certification): Business English Certificates (BEC) – кембріджські іспити на знання ділової англійської мови; Microsoft Certified Technology Specialist (MCTS) і Microsoft Certified Professional Developer (MCPD), IBM Academic Initiative, сертифікація CIPA (Certified International Professional Accountant), сертифікат «1С», Національна комісія з цінних паперів, Аудиторська палата України, Фонд державна майна України. Також, науково-педагогічні працівники Університету системно отримують інформацію щодо тренінгів, курсів, організатором яких виступає сам ЗВО.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У Положенні про преміювання науково-педагогічного, наукового, адміністративно-управлінського, навчально-допоміжного та обслуговуючого персоналу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (Додаток К до Колективного договору між ХНЕУ ім. С. Кузнеця та ППО ХНЕУ ім. С. Кузнеця на 2019 – 2020 роки (ЗАТВЕРДЖЕНО на конференції трудового колективу ХНЕУ ім. С. Кузнеця Протокол № 36 від 12.03.2019 р.) (<https://bit.ly/36mg59d>) зазначено, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності як моральним, так і матеріальним шляхом. В ході відеоконференцій із керівництвом ЗВО, НПП, керівниками адміністративних підрозділів інформацію підтверджено.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Процедура конкурсного відбору викладачів прозора та зрозуміла. НПП, які задіяні на ОНП мають відповідну цілям і програмним РН професійну та академічну кваліфікацію, коло наукових інтересів та досвід. Викладачі мають публікації у наукометричних базах Scopus та Web of Science. Дієвий механізм рейтингування, стимулювання професійного розвитку науково-педагогічних працівників ЗВО (соціально-орієнтована політика керівництва ЗВО).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ рекомендує активізувати залучення професіоналів-практиків та експертів з галузі до проведення гостьових лекцій.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Враховуючи відповідність освітньо-наукової програми всім підкритеріям Критерію 6, що підтверджується академічною кваліфікацією викладачів і наукових керівників здобувачів вищої освіти, задіяних в освітньо-науковій програмі, наявною обґрунтованою системою відбору викладачів задля забезпечення дисциплін інших блоків, ОНП та освітні діяльність за цією програмою відповідають Критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Бібліотека займає 5 поверхів науково-бібліотечного корпусу (<http://library.hneu.edu.ua/>). Загальна площа 6 тис.кв.м; фонд – близько 900 тис. прим, з них понад 200 тис. наук. літ-ри; 6 читальних зал, 9 книгосховищ, 7 абонементів наукової і навч. літератури; читальна зала періодичних видань; абонементи і читальні зали за спеціальним спрямуванням – викладачів, аспірантів, іноземних студентів (<https://is.gd/MI1cK>), безкоштовний Wi-Fi. Разом з тим, у користувача є можливість замовити на абонемент потрібну літ-ру лише через електронний каталог, книги за однією тематикою можуть розміщуватися в різних залах на різних поверхах, що незавжди зручно. Автоматизацію всіх процесів бібліотеки забезпечує бібліотечна ІС. Є електронний каталог (<https://is.gd/u8GPjU>), репозитарій (<https://is.gd/NP8qA2>). Доступна інформація про нові надходження (<https://is.gd/K8WDYN>). У читальних залах встановлено 111 комп-рів. У складі ЗВО 8 міжнар. центрів (<https://is.gd/x3QhsP>): Центр інноваційних знань Світового банку в Україні, Інформаційний центр ЄС, Інформаційний центр Асоціації європ. прикордонних регіонів, Центр Університетської успішності, Start-up, у яких здобувачі можуть отримати інформаційно-консультативні послуги щодо політики й досліджень різних організацій, мають вільний доступ до матеріалів електр. каталогу, видань, статистичних даних з різних галузей і напрямів діяльності. Є Інформаційно-обчислювальний центр на 28/32 комп. класи (<https://is.gd/ooNiaR>) із сучасною корпоративною ІС, яка охоплює усі корпуси (водночас у мережі може працювати до 900 користувачів) і потужним обладнанням (сервери HP ProLiant DL380 G6, G7; високошвидкісний дисковий масив HP MSA2312 FC з оптичним підключенням до серверів; обладнання безперервного живлення APC; мережеве обладнання HP, Cisco, <https://is.gd/z71v8R>). У складі ЗВО фізкульт.-оздоровчий комплекс, спортзали в головному корпусі, Л-корпусі, гуртожитках, шахово-шашковий клуб, секції фізвиховання, фізреабілітації, групи спорт. вдосконалення, що об'єднують відповідні спеціалізації рухової активності: атлетизм, аеробіка, бадмінтон, баскетбол, бокс, волейбол, футбол, теніс (<https://is.gd/9Crfu9>). З метою ефективного використання МТБ, житлових площ, забезпечення високого рівня умов проживання здобувачів, проведення соціально-культ. і навч.-виховних заходів створено Студмістечко (структ. підрозділ ХНЕУ). Відео про МТБ – <https://is.gd/Si3SWq>; кошториси 2017-2021 рр.– <https://is.gd/64Womn>. Під час ознайомлення з МТБ ЕГ переконалася, що підготовка здобувачів за ОНП здійснюється на належному рівні, наявні фінансові й матеріально-техн. ресурси (навч. корпус, аудиторії, бібліотека, фізкульт.-оздоровчий комплекс, 7 гуртожитків, Студмістечко, комп'ютерне й мережеве обладнання, навчально-метод. література) забезпечують високий рівень організації освітньої ді-ті і сприяють досягненню цілей і ПРН. Під час зустрічі ректор підтвердив наявність коштів для здійснення поточної діяльності і реалізації стратегічних пріоритетів розвитку ЗВО.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Усі учасники освітнього процесу за ОНП мають вільний безкоштовний доступ до бібліотечних ресурсів, електронної бібліотеки, сучасного мультимедійного і комп'ютерного обладнання, Wi-Fi. Нові потужні роутери охоплюють всю площу корпусу №5, у якому навчаються аспіранти, та гуртожиток №5, у якому вони можуть жити за потреби. У комп. класах встановлено нове сучасне комп'ютерне обладнання. Здобувачі підтвердили, що рівень технічного забезпечення закладу повністю задовольняє їх потреби. Під час карантинних обмежень викладачі працюють в онлайн форматі, для чого активно застосовують сайт персональних навчальних систем PNS (<https://pns.hneu.edu.ua/>), що побудовані на базі платформи Moodle, і надають можливість налагодження конструктивної взаємодії викладача зі здобувачами (зокрема в комбінації із сервісом Zoom), результатом якої є формування загальних та спеціальних компетентностей та досягнення ПРН. Керівник відділу е-засобів навчання та здобувачі підтвердили ефективність та зручність таких PNS, які налагоджуються самими викладачами за умов включення до навч. плану їх д-ни. На ОНП на цей час вже розроблено 12 PNS. Водночас це свідчить про достатність наявного апаратного, програмно-прикладного, навчально-методичного, організаційного та кадрового забезпечення і підтверджено під час фокус-груп з академічною спільнотою та самими здобувачами. Під час зустрічей з ЕГ здобувачі ОНП, представники студентського самоврядування, Ради молодих вчених та Молодіжної організації ХНЕУ підтвердили, що користування інфраструктурою, бібліотекою, методичними ресурсами є безкоштовним. Також вони мають можливість безкоштовно займатися спортом, брати участь у науково-практичних та культурно-масових заходах. Ректором ЗВО підтверджено, що є перспективний план розвитку матеріально-технічної бази, який передбачає оновлення комп'ютерного фонду університету. Викладачі та здобувачі підтвердили, що комп'ютерні класи регулярно поповнюються новими комп'ютерами або модернізуються. ЗВО отримує понад 30 періодичних фахових видань, з них 3 – з публічного управління та адміністрування. Отже, під час огляду МТБ ЕГ пересвідчилася, що ЗВО дійсно забезпечує безкоштовний доступ викладачів і здобувачів до інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та наукової діяльності за ОНП. Разом з тим, у ЗВО видаються журнали «Економіка розвитку», «Управління розвитком», «Бізнес-інформ», у яких можуть публікувати свої статті аспіранти. Зазначені журнали є фаховими виданнями з економіки, проте у журналі «Управління розвитком» передбачено окремий розділ для 281 «Публічне управління та адміністрування». Як зазначили представники Ради молодих вчених, здобувачі мають можливість публікуватися у журналах та збірниках матеріалів конференцій, які організуються у ЗВО, як безкоштовно, так і за невелику плату.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Керівництво ЗВО приділяє особливу увагу забезпеченню безпеки освітнього середовища закладу, у якому навчається понад 7 тис. здобувачів. Усі приміщення 5-го корпусу і його інженерно-техн. мережі перебувають у належному техніко-санітарному стані. За словами ректора, у ЗВО функціонує ціла вертикаль з охорони праці та безпеки життєдіяльності: є проректор, який відповідає за цю роботу, є спеціальний штаб і відділ охорони праці. Відповідно до наказу від 05.09.2016 р. №214 у ЗВО проводиться планове навчання і перевірка знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (<https://is.gd/UtxLSB>). Таке навчання проходять декани, завідувачі кафедр, посадові особи, що проводять інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності, інші (<https://is.gd/UtxLSB>). Здобувачі ОНП підтвердили, що серед них проводився інструктаж з охорони праці. У 5-му корпусі, де навчаються здобувачі ОНП, є план евакуації людей під час виникнення надзвичайних ситуацій, що було підтверджено під час ознайомлення з МТБ. Приміщення обладнані датчиками пожежної сигналізації, вогнегасниками, гучномовцями. У ЗВО діє Рада молодих вчених (<https://is.gd/zt3XOW>), діяльність якої регламентується Положенням про Раду (<https://is.gd/HOOpTu>). Метою її діяльності є сприяння, активізація і підтримка професійного становлення, творчого зростання, максимального використання наукового потенціалу молоді ХНЕУ. На сторінці Ради представлено Положення про Студентське наукове товариство ХНЕУ (<https://is.gd/7kpVqo>), документи для громадського обговорення, перелік наукових конференцій. Діє Соціально-психологічна служба (<https://is.gd/megkMH>), до функцій якої віднесено психологічну діагностику, консультування, сприяння повноцінному розвитку особистості здобувачів, їх стресостійкості під час навчання; подоланню конфліктів тощо. Є Пункт охорони здоров'я (<https://is.gd/rmP94v>), який обслуговує здобувачів денної форми: надає медичну допомогу, забезпечує відвідання хворих, що живуть у гуртожитках, підтримку спортивно-масових заходів. Також здобувачі можуть прийти на прийом до терапевту й вузьких спеціалістів у міській студ. лікарні (<http://studhosp.city.kharkov.ua>). Для задоволення культурних потреб діють гуртки, які направлені на розвиток здобувачів як соціально активних, цілеспрямованих людей: танц. колектив «Артлімон», клуб Мафії, КВН, дебатний клуб, театральний колектив «Кузнеці»; творчий колектив «Роксолана», спортсекції. Щороку проводяться конкурси серед здобувачів («Міс-університет», «Студенська весна», <https://www.hneu.edu.ua/pro-hneu-im-s-kuznetsya/>), спортивні свята. Так, 3-9.06.2021 кафедра фіз. виховання та спорту спільно з профкомом провела спортивне свято «Тиждень спорту та здоров'я» (<https://is.gd/x9ljHo>). Отже, можна констатувати дотримання належного рівня безпеки функціонування ЗВО з боку керівництва та наявність умов для задоволення потреб і інтересів здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час ознайомлення з МТБ ЕГ отримала підтвердження, що заклад надає належну комплексну підтримку здобувачам ОНП. У ЗВО діє відділ аспірантури та докторантури (<https://is.gd/RJmLae>), який безпосередньо відповідає за належну організацію процесу підготовки докторів філософії. У Положенні про відділ аспірантури та докторантури (наказ №149/1 від 05.09.2016, <https://is.gd/c7bLrK>) детально прописані його завдання та функції, порядок організації роботи, взаємодії з іншими підрозділами, права і відповідальність відділу. Для забезпечення

широкого інформування здобувачів та інших осіб діє сайт ЗВО (<https://www.hneu.edu.ua>), який є дуже інформативним, має вдалу навігацію та пошукові можливості, зручний інтерфейс. На сайті розміщено електронний архів (репозитарій, <https://is.gd/NP8qA2>), перегляд якого дозволив зробити висновок, що усі дисципліни ОНП на 100% забезпечені навчально-методичними розробками. Ще до уведення карантинних обмежень відділом е-засобів навчання спільно із викладачами розпочато роботу з впровадження сучасних освітніх онлайн технологій на базі платформи Moodle. Так, створено сайт персональних навчальних систем (PNS), розроблено понад 1 тис. PNS, які налаштовуються викладачем самостійно під дисципліну, яку він викладає, з них на ОНП таких PNS вже 12 (<https://pns.hneu.edu.ua/>). Сайт PNS адмініструється у відділі е-засобів навчання. Викладачі та здобувачі під час зустрічей підтвердили, що така система освітніх комунікацій є зручною і ефективною. Також викладачі підтвердили, що всебічна підтримка здобувачів здійснюється через взаємодію наукових керівників зі здобувачами, вивчення їх думки через опитування, консультування з питань проходження підпрактики, подальшого працевлаштування. У соцмережі Facebook є сторінки кафедри державного управління та публічного адміністрування (<https://www.facebook.com/cafpubladm>), Ради молодих вчених (<https://m.facebook.com/radavchenihkhneu>), де зокрема висвітлюються новини про діяльність за ОНП. З метою покращення якості надання освітніх послуг й організації освітнього простору здійснюється опитування здобувачів щодо якості ОНП, для чого щорічно затверджується План опитувань здобувачів (накази від 13.09.2019 №173/1, 24.09.2020 №167, <https://is.gd/Pg7Gfg>). Результати опитування аспірантів 2020-2021 н.р. оприлюднені на сайті (<https://is.gd/ILsIxL>), зроблено висновок щодо їх задоволеності якістю ОНП (середня оцінка – 91,4%). У ЗВО діє соціально-психологічна служба (<https://is.gd/megkMH>), яка надає консультативну й соціальну підтримку здобувачів ОНП. До її функцій зокрема віднесено сприяння повноцінному розвитку особистості здобувачів протягом навчання, адаптація до соціально-психологічних умов життя, психологічне просвітництво. Спілкування під час зустрічей ЕГ з персоналом, результати проведеного опитування здобувачів свідчать, що вони в цілому задоволені рівнем освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки в ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час відеоогляду ЕГ переконалася, що у ЗВО створено належні умови щодо навчання осіб з особливими потребами, їх соціалізації та ознайомлення з усіма можливостями закладу. Так, усі навчальні корпуси обладнані засобами безбар'єрного доступу та пов'язані між собою переходами, встановлено пандуси на входи, налагоджено безперебійну роботу ліфтів, обладнано окремі санітарні кімнати, розміщено інформаційні вказівки, в аудиторіях встановлено кондиціонери. Є соціально-психологічна служба, яка може надати кваліфіковану допомогу у випадку виникнення проблем соціально-психологічного характеру, зокрема, адаптації до нових умов життєдіяльності в освітньому середовищі. Іногородні здобувачі з особливими освітніми потребами мають можливість проживати у гуртожитку №5 в 20-25 м від навч. корпусу №5 (<https://is.gd/PIovnk>). На сайті ХНЕУ створено окрему сторінку «Інклюзія» (<https://www.hneu.edu.ua/inklyuziya/>), де оприлюднено інформацію про всі умови та можливості для навчання здобувачів з особливими потребами (<https://is.gd/LWkThU>), а також розміщено документи, що врегульовують реалізацію права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, а саме: Положення про організацію інклюзивного навчання, затверджене наказом від 02.09.2019 №155/1, у якому зокрема, зазначається, що індивідуальні навч. плани також враховують побажання осіб з особливими потребами (<https://is.gd/N3RYdR>); Довідка щодо доступності та безперешкодного доступу осіб та інших маломобільних груп населення до будівель ХНЕУ від 03.03.2021 №21/86-02-44 (<https://is.gd/gQQpIf>); Порядок супроводу осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на території ХНЕУ, затверджений наказом від 02.09.2019 №160/1 (<https://is.gd/E9CkLL>). Також про належний рівень забезпечення реалізації права на освіту для осіб з особливими потребами свідчить наявність актуальної стратегії розвитку ХНЕУ на 2020–2027 рр. (<https://is.gd/jRlBVq>), у якій у рамках реалізації стратегічної цілі 4 передбачене окреме завдання – створення умов для якісної інклюзивної вищої освіти. За час реалізації ОНП прикладів реалізації права на освіту здобувачами з особливими освітніми потребами не було за відсутності таких здобувачів.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика вирішення конфліктних ситуацій ЗВО орієнтована на їх передбачення й попередження завдяки формуванню в учасників освітнього процесу високих професійних якостей, сумлінного ставлення до своїх обов'язків, поваги й толерантності відносно кожного. З метою недопущення порушень прав і свобод здобувачів і викладачів під час реалізації освітнього процесу, уникнення й вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО діє Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій, затверджене наказом від 02.10.2019 №192/1 (<https://is.gd/oCocoD>). У п.3.2 Положення зазначено, що задля запобігання виникненню конфліктних ситуацій у власних онлайн і друкованих матеріалах, а також публічних висловлюваннях працівників ЗВО забороняється вживання дискримінаційної лексики, дискримінаційних висловлювань та мови ненависті (стосовно осіб чи групи осіб на основі раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками (с.5). У розд. 4 і 5 Положення детально охарактеризовано шляхи та засоби запобігання, виявлення та врегулювання конфліктних ситуацій, а також механізм їх вирішення у ХНЕУ (с.6-8): у разі виникнення конфліктних ситуацій суб'єкт конфлікту може подати скаргу щодо порушення його прав, свобод, противоправних дій або заяву

щодо необхідності вирішення до Комісії з питань врегулювання конфліктних ситуацій письмово (є скринька з питань врегулювання конфліктних ситуацій, знаходиться в лекційному корпусі на першому поверсі, біля спортивної зали), електронною поштою на e-mail: anticonflict@hneu.net. Для вирішення конфліктної ситуації збирається Комісія, яка є робочим органом ХНЕУ. Також у ЗВО діє Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і студентів ХНЕУ, затверджений на конференції трудового колективу ХНЕУ (протокол від 29.08.2008 №3), до якого внесено зміни (витяг із протоколу від 27.12.2017 №32, <https://is.gd/75j8PJ>). Для попередження конфліктів, що можуть виникнути у випадку порушення академічної доброчесності, у ЗВО діє Положення про комісію з питань академічної доброчесності, затверджене конференцією трудового колективу ХНЕУ (протокол від 30.08.2019 №1, <https://is.gd/v4Cw3U>) та Кодекс академічної доброчесності, затверджений наказом від 21.10.2019 №207 (<https://is.gd/seGLRY>). Під час огляду МТБ ЕГ побачила скриньку довіри. Крім того, здобувачі під час зустрічі з ЕГ підтвердили, що ознайомлені з положеннями вищевказаних документів і розуміють, як діяти у конфліктній ситуації. Водночас заповнили, керівництво закладу, викладачі, фахівці структурних підрозділів завжди йдуть їм на зустріч, конструктивно з ними взаємодіють, і конфлікти між ними не виникають. Під час зустрічей з ЕГ здобувачі підтвердили, що ситуацій, які потребували використання наявних механізмів врегулювання конфліктів за період реалізації ОНП не було, тому ЕГ не змогла пересвідчитись в їх дієвості.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЗВО має фінансові, матеріально-технічні інші ресурси для здійснення освітньої, культурно-оздоровчої та навчально-виховної діяльності за ОНП та реалізації стратегічних пріоритетів розвитку закладу. Є перспективний план розвитку матеріально-технічного забезпечення. Оновлення комп'ютерної техніки здійснюється регулярно відповідно до плану. Також за проектом Жана Моне заплановано придбання комп'ютерів зі спеціалізованим ПЗ для створення 2-х нових комп'ютерних класів, у яких, зокрема, будуть проводитися заняття з д-ни «Електронне урядування», яка, за пропозицією одного з роботодавців і здобувачів, з наступного навчального року перейде з вибіркової до обов'язкової дисципліни ОНП. ЗВО має потужну бібліотеку, з окремим читальним залом для аспірантів та викладачів. Є сторінки випускової кафедри у Facebook та Instagram. НПП активно застосовують сучасні освітні онлайн технології під час організації навчання, зокрема на базі платформи Moodle представлено власну розробку – сайт персональних навчальних систем PNS, які налаштовуються викладачами самостійно під кожен дисципліну кожної ОП. Сайт адмініструється у відділі е-засобів навчання. У ЗВО є власні фахові видання з економіки. Так, в «Управління розвитком» є рубрика 281 «Публічне управління та адміністрування», що забезпечує можливість аспірантів даної ОНП публікувати в ньому результати своїх наукових досліджень, які будуть вважатися фаховими у галузі ПУА. ЗВО забезпечує належні умови для здобувачів з особливими потребами: відстані між навчальним корпусом, гуртожитком, бібліотечним корпусом, їдальнею, інформаційно-обчислювальним центром – мінімальні, мають безбар'єрний доступ і обладнані спеціальними санітарними кімнатами з вказівками. Також побудовані внутрішні переходи між корпусами. У ЗВО функціонує соціально-психологічна служба, де здобувачі і викладачі мають можливість отримати індивідуальні консультації психолога. Також є пункт охорони здоров'я. У ЗВО підтримуються ініціативи студентського самоврядування, Ради молодих вчених та Молодіжної організації Університету щодо формування та розвитку комфортного і креативного освітнього середовища. У ЗВО діє Комісія з питань врегулювання конфліктних ситуацій, наявні документи, що врегульовують процедури вирішення конфліктних ситуацій, підтримується сервіс зворотного зв'язку, за допомогою якого здобувач може письмово викласти ситуацію, у якій виник конфлікт інтересів (є скринька з питань врегулювання конфліктних ситуацій), а може надіслати електронною поштою (на визначену у документах e-адресу). ОНП та освітня діяльність повністю відповідають визначеному критерію, у т.ч. мають взірцевий характер, що підтверджується повною відповідністю визначеній у ВСО унікальності ОНП (здійснення наукових досліджень у сфері управління розвитком територій) за спеціальністю «ПУА», а також організованим на високому рівні e-доступом здобувачів до релевантних бібліотечних ресурсів, іншими наявними матеріальними ресурсами та аспектами освітнього середовища.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

На цей час у бібліотеці література за однією тематикою (напрямом) може розміщуватися в різних залах, на різних поверхах, і здобувач має можливість замовити на абонемент потрібну літературу лише через електронний каталог, що є не завжди зручним. Тому ЕГ рекомендує переглянути концепцію розміщення літератури в книгосховищах та організувати відкритий тематичний доступ до неї. Разом з тим, на фінальному брифінгу ректор ЗВО підтвердив, що така робота вже ведеться, і з нового навчального року доступ до спеціалізованої літератури, розташованої на стелажах за напрямками, буде відкрито.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище, в якому перебувають учасники навчального процесу за ОНП, є безпечним для життя і здоров'я, надає можливості задовольняти їхні потреби та інтереси, розвивається за підтримки адміністрації ЗВО та всіх учасників освітнього процесу з орієнтацією на ініціативи здобувачів вищої освіти. Здобувачам ОНП надається належна освітня, організаційна, інформаційна і соціальна підтримка. У сучасних карантинних обмеженнях застосовується потенціал соціальних мереж, освітніх онлайн платформ, персональних навчальних систем та сервісів для організації освітнього процесу й консультативної підтримки здобувачів. У ЗВО впроваджені чіткі й зрозумілі процедури вирішення конфліктних ситуацій, зокрема, таких, що пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією. Зазначені документи розміщені на сайті ЗВО та є доступними для всіх учасників освітнього процесу за ОП. ЄГ встановлено факти щодо загальної відповідності ОНП вимогам Критерію 7 та прагнення ЗВО до вдосконалення та розвитку.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У 2010 році ЗВО створено, а у 2015 році реорганізовано з метою вирішення сучасних викликів щодо забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку ХНЕУ ім. С. Кузнеця – Відділ забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку (<https://cutt.ly/Xmvop4O>). ХНЕУ ім. С. Кузнеця дотримується порядку розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП, що регулюється відповідним внутрішнім Положенням (<https://cutt.ly/Smmj4xR>). Процедурою передбачено проходження проєкту ОНП внутрішнього представлення та обговорення колективом кафедри та факультету із залученням представників студентського самоврядування; зовнішнього обговорення / рецензування потенційними роботодавцями, академічною спільнотою інших ЗВО, провідними науковцями та громадськістю; погодження завідувачем відділу аспірантури і докторантури та проректором з науково-педагогічної роботи ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Після обговорення робочою групою та розгляді на засіданні випускової кафедри Гарант освітньої програми представляє доопрацьований та погоджений проєкт ОНП з урахуванням внутрішнього (кафедрами, факультетом) та зовнішнього обговорення/рецензування на розгляд вченої ради Університету. У разі позитивного рішення, ОНП отримує затвердження рішенням вченої ради Університету, що вводиться в дію наказом ректора. У разі негативного рішення – Проєкт ОНП відхиляється та повертається робочій групі на доопрацювання. Процес перегляду ОНП забезпечений можливістю оприлюднення актуального проєкту ОНП (<https://cutt.ly/cmmZVib>) для всіх зацікавлених сторін для можливості надання пропозицій та рекомендацій (<https://cutt.ly/GmbiYkd>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Залучення здобувачів до процесу періодичного перегляду ОНП підтверджується відповідними протоколами засідання кафедри (<https://cutt.ly/cmVfz9j>), значною мірою участь забезпечується через процедуру опитування здобувачів (<https://cutt.ly/ixMsoc3>). За результатами опитування «Задоволеність якістю освітньо наукової програми» за 2020-2021 н.р. (<https://cutt.ly/ZmvDRZv>) на питання, пов'язані з актуальністю і сучасністю змісту, корисністю вивчення навчальних дисциплін для дисертаційного дослідження; застосуванням викладачами форм, методів, технологій навчання; розвитку soft skills, 66,7 % респондентів відповіли «так», а 33,3 % – «скоріше так». Також було виявлено, що на питання щодо необхідності проведення заходів популяризації дотримання академічної доброчесності 33,3 % респондентів відповіли «так», а 66,7 % – «скоріше так». У зв'язку з цим на засіданні кафедри (<https://cutt.ly/JmvDnrV>) було прийнято рішення: переглянути перелік та зміст навчальних дисциплін; оновлення завдання з самостійної роботи, які передбачають формування наукових результатів за темою дисертації; оновлення методів навчання; вдосконалити методику проведення практичних занять із залученням інтерактивних методів формування «soft skills». Ініційовано проведення серії вебінарів «Дистанційне навчання в умовах карантину: удосконалення методів та академічна доброчесність» (<https://bit.ly/38JtNax>). Цільова аудиторія проведення вебінарів: завідувачі кафедр, гаранті освітніх програм, відповідальні за академічну доброчесність на кафедрі, науково педагогічний персонал та здобувачі вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Під час інтерв'ювання на фокус-групі голови Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених – Машталір Юлія Вікторівна та Ради Молодих учених – Степанова Ека Рамінівна зазначили, що здобувачі не зверталися з питань вдосконалення ОНП, а до процесу перегляду ОНП здобувачі долучаються через делегування своїх членів до Вченої ради ХНЕУ ім. С. Кузнеця (не менше 10% – обговорення та ухвалення ОНП, навчальних планів, робочих навчальних планів, графіків навчального процесу) (<https://cutt.ly/amnL3kb>). Стосовно безпосередньої залученості здобувачів – Зілінська А.С., запропонувала додати можливість викладання дисциплін професійного циклу англійською мовою, що було враховано; Попова Т.О., запропонувала внести до ОНП розширений перелік прав та обов'язків здобувачів вищої освіти щодо реалізації прав академічної мобільності (<https://cutt.ly/YmvK4Yv>); Мосумова А. К. запропонувала внести до робочих програм навчальних дисциплін «Теорія та методологія публічного управління та адміністрування» та «Управління людськими ресурсами в публічному адмініструванні» зміни щодо завдань з самостійної роботи, які б передбачали формування наукових результатів за темою дисертації з метою кращого засвоєння результатів навчання, спрямованих на проведення досліджень у галузі публічного управління та адміністрування (відповідно до тем дисертаційних робіт) (<https://cutt.ly/FmmPlG8>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці безпосередньо долучаються до процедури перегляду ОНП, що підтверджується відповідними протоколами за №14 від 18.04.2019 року (<https://cutt.ly/6mvSziX>) та відповідями на фокус-групі представників роботодавців. Моложавий В. І., начальник Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби у Харківській та Сумській областях, запропонував оновлення ОНП за рахунок уточнення компетентностей та результатів навчання, запропонованих роботодавцями на методичному семінарі від 09.04.2019 р., розширення переліку результатів навчання. Зокрема, Моложавий В. І. зазначив, що важливим завданням в сучасних умовах є забезпечення динамічного кар'єрного та професійного росту молодих науково-педагогічних та наукових працівників. Тому бажано було б уточнити зміст компетентностей та результатів навчання з огляду на формування здатності здобувачів розробляти програмні документи виходячи із аналізу зарубіжного досвіду, оцінки правового і ресурсного забезпечення та добору ефективних механізмів розвитку публічного управління та адміністрування. За результатами громадського обговорення (<https://cutt.ly/FmvDwJJ>) проєкту ОНП (<https://cutt.ly/FmvDsAo>), спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування» на 2021 рік роботодавцями було надано пропозиції та рекомендації, зокрема: Моложавим Віктором Івановичем – додати до обов'язкових освітніх компонент ОНП дисципліну «Електронне урядування», яка спрямована на формування компетентностей для розробки нових підходів та адаптації кращих практик електронного урядування та електронної демократії до сучасних потреб сталого розвитку в Україні; Дядченко Тетяною Петрівною – посилити практичну складову освітніх компонент циклу професійної підготовки за рахунок впровадження лабораторних робіт. Вище вказані пропозиції були розглянуті та оновлено положення ОНП «Публічне управління та адміністрування» в частині переліку спеціальних компетентностей (СК9. Здатність розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку); переліку програмних результатів навчання (РН7. Уміти адаптувати кращі механізми електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку; РН12. Розробляти та викладати спеціальні навчальні дисципліни в галузі публічного управління та адміністрування у закладах вищої освіти). Збільшення обсягу освітньо-наукової програми на 5 кредитів за рахунок введення вибіркової навчальної дисципліни професійного циклу навчання; включення до навчального плану дисципліни «Електронне урядування» як обов'язкової. Кількість кредитів ЄКТС 5 (150 годин, з них: лекції – 20 год., лабораторні – 20 год., самостійна робота – 110 год), форма контролю – залік.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Відділ працевлаштування студентів та взаємодії з бізнес структурами, відділ аспірантури та докторантури, гарант ОНП спільно із представниками випускової кафедри на постійній основі здійснюють збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОНП. Випускниця ОНП Мосумова А. К. захистила дисертацію в квітні 2021 року, знаходиться у відпустці для догляду за дитиною, після її закінчення планує працювати на кафедрі на посаді викладача. Зілінська А.С. підготувала дисертацію до захисту і з нового навчального року буде працювати викладачем на кафедрі державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Інформація щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників була врахована при перегляді і оновленні ОНП за рахунок додавання до програмних результатів навчання за ОНП результату, пов'язаного з розробкою та викладанням спеціальних навчальних дисциплін в галузі публічного управління та адміністрування у закладах вищої освіти та введення компоненти «Педагогічна практика» в склад обов'язкових компонентів ОНП у обсязі 5 кредитів ЄКТС (150 годин, з яких 50 год. – практичних занять, 100 год. – самостійної роботи), що дозволило посилити набуття аспірантами компетентностей щодо організації та здійснення освітнього процесу та сприяло кращій підготовці аспірантів до майбутньої викладацької діяльності.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЕГ під час акредитаційного візиту переконалась, що система забезпечення якості ХНЕУ ім. С. Кузнеця оперативно реагує на виявлені недоліки за допомогою процедур опитування здобувачів щодо задоволення якістю ОНП (<https://cutt.ly/ZmvDRZv>); моніторингу, періодичного перегляду та оновлення ОНП (<https://cutt.ly/Smmj4xR>), забезпечення проведення громадського обговорення актуального проєкту ОНП (<https://cutt.ly/3mmJOZq>) з можливістю оперативного зворотного зв'язку для надання пропозицій, рекомендацій або побажань щодо покращення якості ОНП засобами форми зворотного зв'язку (<https://cutt.ly/GmbiYkd>) та приймаються релевантні рішення за результатами проведених процедур для вдосконалення ОНП. Опитування фокус-груп стейкхолдерів ОНП засвідчують задоволеність результатами врахування їхніх пропозицій та рекомендацій стосовно покращення якості ОНП. Окрім того внутрішня система забезпечення якості вищої освіти забезпечує проведення рейтингового оцінювання діяльності НПП (<https://cutt.ly/Xmnh2LZ>; <https://cutt.ly/xmnh4HX>; <https://cutt.ly/mmnjvXT>) та проводить опитування «Дисципліна очима студентів» (<https://cutt.ly/JmnmjM7>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

З моменту створення у 2016 році ОНП не проходила процедуру акредитації. Водночас з моменту кожного року поспіль до 2019 року (<https://cutt.ly/kmmZqjL>) ОНП переглядалася щорічно. У 2020 році (<https://cutt.ly/9mmK9kP>) – ОНП за результатами моніторингу переглядалася двічі, а також переглянута у 2021 році (<https://cutt.ly/9mmZWg9>). Процес перегляду ОНП передбачає зовнішнє обговорення, рецензування потенційними роботодавцями, академічною спільнотою зовнішніх ЗВО, провідними науковцями та громадськістю. ХНЕУ ім. С. Кузнеця оприлюднює актуальний проєкт ОНП (<https://cutt.ly/cmmZVib>) для громадського обговорення та забезпечує можливість надання пропозицій та рекомендацій (<https://cutt.ly/GmbiYkd>) за результатами якого приймаються рішення стосовно їхнього врахування для покращення ОНП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час зустрічі з фокус-групою академічна спільнота закладу продемонструвала чітко визначену траєкторію розвитку ОНП в частині забезпечення подальшої реалізації: міжнародної мобільності; міждисциплінарного підходу; дуальної освіти; подвійних дипломів; подвійного наукового керівництва; проєктів в межах членства в професійних асоціаціях

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Наявність відокремленого структурного підрозділу – Відділу забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку (<https://cutt.ly/KmmIXj2>) в системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ рекомендує забезпечити впровадження на ОНП міждисциплінарного підходу як на базі, так і в межах співпраці з іншими ЗВО (внутрішня мобільність). ЕГ під час спілкування на відповідних фокус групах встановлено, що необхідно забезпечити більш активне залучення (змістовну участь) здобувачів через представників студентського самоврядування (Раду молодих вчених, Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених) до процесу перегляду ОНП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Внутрішнє забезпечення якості ОНП відповідає рівню В так як внутрішня система забезпечення якості ХНЕУ ім. С. Кузнеця загалом забезпечує прийняття релевантних рішень для вдосконалення ОНП та вчасно реагує на виклики та виявлені недоліки в освітній діяльності та ОНП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Внутрішні нормативні документи встановлюють чіткі та зрозумілі правила і процедури права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу та доступні у відповідних каталогах на сайті (інформацію стосовно всіх редакцій ОНП та НП, а також навчально-методичне забезпечення розміщено: головна / навчально-методичне забезпечення (<https://cutt.ly/2mnm3wb>; Аспірантура: 281 Публічне управління та адміністрування (<https://cutt.ly/6mmYsmc>),

Окремо інформацію щодо навчально-методичного забезпечення вибіркового навчальних дисциплін: загальних та професійних розміщена в розділі «Аспірантура: Вибір навчальних дисциплін» (<https://cutt.ly/CmnOMuY>) Водночас, додатково навчально-методичне забезпечення розміщено у «Загальному каталозі курсів» у розділі «Аспірантура» (<https://cutt.ly/fmnI425>) персональної навчальної системи (<https://cutt.ly/FmnINXE>) оснащеної опцією оперативного зворотного зв'язку та системою сертифікації дисциплін.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Оприлюднення актуального проекту освітньої наукової програми «Публічне управління та адміністрування», третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, 2021 забезпечується ХНЕУ ім. С. Кузнеця за місяць до її затвердження для громадського обговорення (<https://cutt.ly/3mmJOZq>). За результатом проведеного обговорення оприлюднюється Таблиця результатів обговорень (<https://cutt.ly/2mmIksd>). Форма зворотного зв'язку від зацікавлених осіб (стейкхолдерів) (<https://cutt.ly/cmmUSGi>) стосовно забезпечення оприлюднення попередніх актуальних проектів ОНП для громадського обговорення на офіційному веб-сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця ЕГ не встановлено. Недотримання вимоги стосовно оприлюднення попередніх редакцій актуальних проектів ОНП за місяць до їхнього затвердження негативно впливало на прозорість, залученість, ефективність проведення громадського обговорення в частині надання оперативного зворотного зв'язку зацікавленими особами (стейкхолдерами).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ХНЕУ ім. С. Кузнеця забезпечує оприлюднення на офіційному сайті у вкладці Аспірантура: 281 Публічне управління та адміністрування (<https://cutt.ly/omnWoaf>) інформацію про ОНП і НП (всі редакції) в достатньому обсязі для заінтересованих осіб (стейкхолдерів) та суспільства.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Функціонал персональної навчальної системи та її змістовне наповнення, можливість оперативного зворотного зв'язку; система сертифікації дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

В контексті підготовки іноземних здобувачів на ОНП ЕГ рекомендує забезпечити оприлюднення інформації про ОНП англійською мовою. Відсутність оприлюднення попередніх актуальних проектів ОНП для громадського обговорення на офіційному веб-сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Прозорість та публічність ОНП відповідає рівню В ХНЕУ ім. С. Кузнеця починаючи з 2021 року забезпечує оприлюднення інформації стосовно реалізації ОНП в достатньому обсязі для заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства з опцією зворотного зв'язку.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Здобуття глибинних знань із спеціальності забезпечується навчальними дисциплінами «Теорія та методологія публічного управління та адміністрування» (ОК 7, 4 кредити ЄКТС) та «Електронне врядування» (ОК8, 5 кредитів ЄКТС) разом становить 9 кредитів ЄКТС, що відповідно до пункту 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (затверджений Постановою КМУ №261 від 23.03.2016 року) не в повному обсязі задовольняє вимоги; оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями – «Філософія науки» (ОК2, 4 кредити ЄКТС); набуття універсальних навичок дослідника «Методологія та організація наукових досліджень» (ОК3, 6 кредитів ЄКТС) «Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових дослідженнях» (ОК4, 5 кредитів ЄКТС) Педагогічна практика (ОК5, 5 кредитів ЄКТС); здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою «Іноземна мова» (ОК1, 6 кредитів ЄКТС); «Українська мова як іноземна» (ОК 6, 4 кредити ЄКТС); Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії (<https://cutt.ly/qmX2Zsz>) становить 55 кредитів ЄКТС (59 для іноземних та осіб без громадянства в тому числі 20 кредитів ЄКТС вибіркова складова), що відповідає стандарту вищої освіти (30–60 кредитів ЄКТС) та абз. 4 пункту 26 «Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у ЗВО (наукових установах)», затвердженого Постановою КМУ від 23 березня 2016 року за № 261 у частині співвідношення ВК до загальної кількості кредитів ЄКТС – 36% (34 %). ЕГ констатує, що зміст освітньо-наукової програми відповідає темам досліджень здобувачів – Джаїна П. К. «Обґрунтування комунікативної стратегії органів публічного управління» («Теорія та методологія публічного управління та адміністрування», «Управління людськими ресурсами в публічному адмініструванні»); Зілінська А. С. «Розроблення організаційного забезпечення управління місцевими бюджетами» («Теорія та методологія публічного управління та адміністрування», «Публічні фінанси»). Зміст ОНП було вдосконалено та адаптовано під наукові інтереси здобувачів, що забезпечує їх повноцінну підготовку для формування їх як активних дослідників (забезпечення інтеграції до міжнародної академічної спільноти), так і викладачів (запровадження педагогічної практики за результатами вивчення кар'єрного шляху та траєкторії працевлаштування здобувачів). На фокус-групі здобувачка Зілінська А.С. підтвердила інформацію стосовно працевлаштування з нового навчального року (2021/2022) на кафедрі.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

Під час опитування фокус-групи зі здобувачами ЕГ встановлено, що у здобувачів четвертого року навчання Зілінської А.С. (<https://cutt.ly/Vmblnye>) та Ідріца Ісраєля Олувасейідайю, здобувача першого року навчання (<https://cutt.ly/kmbzUGf>; <https://cutt.ly/NmCsgZI>; <https://cutt.ly/JmVNJWQ>; <https://cutt.ly/FmVMtVH>) є спільні публікації з науковим керівником та публікації у виданнях рекомендованих МОН, а у здобувачів Ющенко Наталії Вікторівни (третього року навчання) та Попової Тетяни Олегівни (другого року навчання) такі публікації в процесі підготовки до друку. Зокрема, спільна публікація Зілінської А.С. з Гавкаловою Н.Л. (<https://cutt.ly/9mCspXZ>) корелює до низки публікацій наукового керівника (<https://cutt.ly/7mVNeke>; <https://cutt.ly/AmVNsJt>; <https://cutt.ly/tmVNgZI>; <https://cutt.ly/vmVNk1m>).

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії (Ph.D.) забезпечується на постійній основі можливість апробації результатів наукових досліджень на щорічних міжнародних та всеукраїнських конференціях, зокрема, реалізації активностей, а саме участі та публікацій здобувачів Зілінської А.С., Ющенко Н.В., Джаїн П.К. у Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Розвиток партнерства Україна – ЄС у сфері державного управління» (<https://cutt.ly/GmnMofy>) у межах міжнародного проекту кафедри Erasmus+ за напрямом Jean Monnet Activities – «Демократична децентралізація як європейський досвід публічного управління» (<https://cutt.ly/AmnC9cZ>) та щорічно в ХНЕУ ім. С. Кузнеця проводяться міжнародні конференції: CED – «Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця» (<https://cutt.ly/4mnCYvl>), в якій беруть участь здобувачі ОНП; кафедра державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки проводила науково-практичну конференцію «Публічне управління: проблеми та перспективи», в якій брали участь здобувачі ОНП «Публічне управління та адміністрування».

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

В контексті цього підкритерію Угодою про співпрацю між ХНЕУ імені Семена Кузнеця та Mykolas Romeris University (Вільнюс, Литва) (<https://cutt.ly/nmn2K7V>) на період до 31 липня 2023, заплановано реалізацію програм мобільності для здобувачів та / або співробітників в рамках програми Erasmus +. У 2020 році було проведено цикл семінарів для здобувачів: «The Academic Presentations: issues and challenges», «Structuring of Academic Article: issues and challenges» в рамках проекту Erasmus+ (<https://cutt.ly/lmn2oVD>; <https://cutt.ly/Gmn9qR4>).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники аспірантів беруть участь у виконанні науково дослідних тем кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються (<https://bitly.su/HLIg>). Проф. Гавкалова Н.Л. – керівник міжнародного проекту Erasmus+ за напрямом Jean Monnet Activities – «Демократична децентралізація як європейський досвід публічного управління», <https://bitly.su/VSR0gV82>; керівник НДР «Підвищення рівня дієвості управління об'єднаними територіальними громадами» (№ ДР 0119U101818, 2019 р.) та «Стратегічне управління розвитком територій від макро- до мікрорівня» (№ ДР 0120U104885, 2020 р.). Доцент Мельник В.І. брала участь у виконанні госпдоговірної НДР «Підвищення рівня дієвості управління об'єднаними територіальними громадами» (№ ДР 0119U101818, 2019 р.). Здобувачка Мельник Вікторія Іванівна брала участь у розробці госпдоговірної науково-дослідної роботи Замовник – Малоданилівська селищна рада по темі № 125 «Підвищення рівня дієвості управління об'єднаними територіальними громадами» на посаді молодшого наукового співробітника з 01.04.2019 року по 31.07.2019 року. Підрозділ 1.5. Теоретичні засади формування фінансових ресурсів для забезпечення дійового управління об'єднаними територіальними громадами. Підрозділ 2.4. Діагностика сучасних проблем формування фінансових ресурсів об'єднаних територіальних громад. Підрозділ 2.6. Використання методології й інструментів проектноорієнтованого управління щодо розробки та реалізації програм та стратегій об'єднаних територіальних громад (на прикладі Малоданилівської селищної ради). Державний реєстраційний номер 090101818, керівник теми Наталія Гавкалова (<https://cutt.ly/vmn9hFc>).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

ЗВО вживає заходів щодо попередження випадків порушення академічної доброчесності, проводить тренінги, конкурси (<https://cutt.ly/ymn9v94>; <https://cutt.ly/Mmn9ZTE>; <https://cutt.ly/smn9oEH>). У ЗВО ухвалено Рішенням вченої ради від 28.01.2021 р. Протоколом № 1, введено в дію: Наказом ректора від 29.01.2021 року за № 40 типові форми Декларацій про дотримання академічної доброчесності для співробітників (<https://cutt.ly/tmn3zgi>) та здобувачів (<https://cutt.ly/Cmn4W2Y>) Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. Внутрішнім документом – Кодексом про академічну доброчесність (<https://cutt.ly/ummuYx1>) Розділом V «Відповідальність за недопущення проявів академічної недоброчесності» не передбачено такий вид відповідальності як виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

В контексті критерію 10 позитивними практиками є реалізація проектів у рамках Erasmus+

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

ЕГ рекомендує забезпечити ОК для здобуття глибинних знань із спеціальності в обсязі 12 кредитів ЄКТС. ЕГ рекомендує для узгодження Кодексу про академічну доброчесність (<https://cutt.ly/ummuYx1>) з положенням п.6, ст. 6 ЗУ «Про вищу освіту» додати до Розділу V «Відповідальність за недопущення проявів академічної недоброчесності» вид відповідальності «виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності».

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Навчання через дослідження ОНП рівень відповідності критерію В. ЗВО під час реалізації ОНП забезпечує: вдосконалення та адаптацію її змісту під наукові інтереси здобувачів для забезпечення повноцінної підготовки для формування їх як активних дослідників; достатній рівень можливостей для апробації результатів наукових досліджень; наявність спільних наукових інтересів у керівників та здобувачів. Водночас ОНП потребує додатково у обсязі з кредити ЄКТС забезпечення ОК для здобуття глибинних знань із спеціальності.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Заїка Олена Вікторівна

Члени експертної групи

Чикаренко Ірина Аркадіївна

Шпак Наталія Анатоліївна